

BRUSSELS GEMEENTELIJK KIESWETBOEK

Vastgesteld bij de ordonnantie van 16 februari 2006 houdende wijziging van de gemeentekieswet.
Geconsolideerde tekst.

Gewijzigd door :

1. Ordonnantie van 13 juli 2006 (wijziging van de artikelen 23, §2, en 65);
2. Ordonnantie van 20 juli 2006 (wijziging van de artikelen 74, §1, derde lid, en 75, §2, derde lid);
3. Ordonnantie van 20 oktober 2006 (wijziging van artikel 74, §2);
4. Ordonnantie van 16 december 2011 tot wijziging van het Brussels Gemeentelijk Kieswetboek.
5. Ordonnantie van 12 juli 2012 tot wijziging van het Brussels Gemeentelijk Kieswetboek en de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming

BRUSSELS GEMEENTELIJK KIESWETBOEK.....	1
TITEL I	3
KIEZERSLIJST	3
HOOFDSTUK I. HOEDANIGHEID VAN DE KIEZER	3
HOOFDSTUK II. OPMAAK VAN DE KIEZERSLIJST	7
HOOFDSTUK III. BEZWAAR MET BETREKKING TOT DE KIEZERSLIJST	8
HOOFDSTUK IV. AFGIFTE VAN DE KIEZERSLIJST	9
HOOFDSTUK V. VERZENDING EN CONTROLE VAN DE KIEZERSLIJST.....	11
TITEL II	11
VERDELING VAN KIEZERS	11
EN KIESBUREAUS	11
HOOFDSTUK I. PRINCIPES	11
HOOFDSTUK II. STEM AFDELINGEN	12
HOOFDSTUK III. AANWIJZING VAN DE LEDEN VAN DE KIESBUREAUS.....	12
HOOFDSTUK IV . PRESENTIEGELD VOOR DE LEDEN VAN DE KIESBUREAUS.....	16
HOOFDSTUK V. OPROEPING	16
TITEL III	16
KIESVERRICHTINGEN	16
HOOFDSTUK I. KANDIDAATSTELLING EN STEMBILJETTEN	16
AFDELING I. PRINCIPES	16
AFDELING II. BESCHERMING EN VERBOD TOT GEBRUIK VAN LETTERWOORDEN OF LOGO'S	17
AFDELING III. VORM VAN DE VOORDRACHTEN VAN KANDIDATEN.....	18
AFDELING IV. GETUIGEN.....	22
AFDELING V . CONTROLE VAN DE KANDIDATUREN	23
AFDELING VI. DEFINITIEVE AFSLUITING VAN DE LIJSTEN.....	27
AFDELING VII. STEMBILJETTEN	28
HOOFDSTUK II. INRICHTING VAN DE STEMLOKALEN EN STEMMING	28
AFDELING I. STEMBUREAUS	28
AFDELING II. VERLOOP VAN DE STEMMING.....	30
AFDELING III. VERKIEZINGSUITGAVEN	31
AFDELING IV. STEMMINGSWIJZE.....	32
AFDELING V. SLUITING VAN DE STEMMING	32
AFDELING VI. STEMMING BIJ VOLMACHT	33
HOOFDSTUK III. STEMOPNEMING	34
AFDELING I. SAMENSTELLING VAN DE STEMOPNEMINGSBUREAUS	34
AFDELING II. STEMOPNEMINGSPROCES	36
AFDELING III. AFSLUITING VAN DE STEMOPNEMINGSVERRICHTINGEN	37
AFDELING IV. ALGEMENE TELLING VAN DE STEMEN EN ZETELVERDELING.....	38
TITEL IV	41
STEMPLICHT EN STRAFFEN	41
TITEL V	45
VERKIESBAARHEID	45
TITEL VI	45
ORGANIEKE BEPALINGEN	45
TITEL VII	49
BEPALINGEN BETREFFENDE DE	49
CONTROLE VAN DE VERKIEZINGSUITGAVEN	49
TITEL VIII	49
BEPALINGEN BETREFFENDE DE	49
INDEXERING VAN DE BOETES	49
TITEL IX	49
OVERGANGSBEPALING	49

BRUSSELS GEMEENTELIJK KIESWETBOEK

TITEL I

KIEZERSLIJST

HOOFDSTUK I. HOEDANIGHEID VAN DE KIEZER

Art. 1. § 1. Om gemeenteraadskiezer te zijn, moet men :

1° Belg zijn;

2° de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt;

3° in de bevolkingsregisters van de gemeente ingeschreven zijn;

4° zich niet bevinden in één van de gevallen van uitsluiting of schorsing bepaald bij het Kieswetboek.

§ 2. De voorwaarden vermeld in § 1, 2° en 4°, moeten vervuld zijn op de dag van de verkiezing; die vermeld in § 1, 1° en 3°, moeten dat zijn op de datum waarop de kiezerslijst wordt afgesloten.

§ 3. De kiezers die tussen de datum waarop de kiezerslijst wordt afgesloten en de dag van de verkiezing de Belgische nationaliteit verloren hebben, worden van de kiezerslijst geschrapt.

De kiezers die na de datum waarop de kiezerslijst wordt afgesloten, het voorwerp zijn van een veroordeling of een beslissing die voor hen ofwel de uitsluiting van het kiesrecht, ofwel de schorsing van dat recht op de datum van de verkiezing meebrengt, worden eveneens van de kiezerslijst geschrapt.

§ 4. Aan deze lijst worden tot de dag voor de verkiezing de personen toegevoegd die ten gevolge van een arrest van het Hof van beroep of een beslissing van het college van burgemeester en schepenen weer als gemeenteraadskiezer opgenomen moeten worden.

Art. 1bis. § 1. Kunnen de hoedanigheid van gemeenteraadskiezer verwerven, de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie die, behalve wat betreft de nationaliteit, voldoen aan de andere kiesbevoegdheidsvoorwaarden bedoeld in artikel 1, § 1, en die, overeenkomstig § 2 van dit artikel, hun wil te kennen hebben gegeven om dit stemrecht in België uit te oefenen.

Voor de toepassing van het eerste lid worden de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in de bevolkingsregisters staan vermeld, geacht te voldoen aan de in 3° van artikel 1, § 1, bedoelde voorwaarde.

§ 2. Om te kunnen worden ingeschreven op de in artikel 3, § 1, bedoelde kiezerslijst, moeten de in § 1 van dit artikel bedoelde personen bij de gemeente waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben gevestigd, een schriftelijke aanvraag indienen overeenkomstig het door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde model met vermelding van :

- 1° hun nationaliteit;
- 2° het adres van hun hoofdverblijfplaats;

De artikelen 7bis en 13 van het Kieswetboek zijn mede van toepassing.

(Art.7 bis van het Kieswetboek: De personen die voorgoed van het kiesrecht zijn uitgesloten of wier kiesrecht geschorst is, worden naar rata van één steekkaart per betrokken persoon alfabetisch in een kaartenbestand ingeschreven. Het wordt doorlopend bijgehouden door het college van burgemeester en schepenen. Dit bestand bevat voor elk van die personen uitsluitend de vermeldingen bepaald in artikel 13, tweede lid. De steekkaarten die zijn opgemaakt op naam van de personen wier kiesrecht geschorst is, worden vernietigd zodra de onbekwaamheid een einde neemt. Dat bestand mag niet worden samengesteld noch bijgehouden met behulp van geautomatiseerde middelen. De inhoud ervan mag niet aan derden worden meegedeeld.

Art. 13 van het Kieswetboek: De parketten van de hoven en rechtbanken zijn gehouden aan de burgemeesters van de gemeenten, waar de belanghebbenden op het ogenblik van de veroordeling of internering in de bevolkingsregisters ingeschreven waren, evenals aan de belanghebbenden zelf kennis te geven van alle veroordelingen of interneringen, waartegen met geen gewoon rechtsmiddel meer kan worden opgekomen en die uitsluiting van het kiesrecht of opschorting van dit recht ten gevolge hebben.

De kennisgeving vermeldt :

1. de naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, en de verblijfplaats van de veroordeelde of de geïnterneerde;
2. het gerecht dat de beslissing heeft gewezen en de datum van de beslissing;
3. de uitsluiting van het kiesrecht of de datum waarop de opschorting van dit recht ophoudt.

De parketten van de hoven en rechtbanken geven eveneens kennis van de datum waarop de internering een einde heeft genomen.

De griffiers van de hoven en rechtbanken geven aan de burgemeesters van de gemeenten waar de betrokkenen in de bevolkingsregisters ingeschreven zijn, kennis van de onbekwaamverklaring en van de opheffing van onbekwaamverklaring.

De Minister van Justitie bepaalt de wijze van opmaking van die berichten en de Minister van Binnenlandse Zaken de manier waarop ze door de gemeentebesturen moeten behandeld, bewaard en, ingeval van verandering van verblijfplaats, doorgezonden worden.)

De kennisgevingen bedoeld in artikel 13 van het Kieswetboek worden echter door de betrokken parketten of griffies van de hoven en rechtbanken gedaan op uitdrukkelijk verzoek van de gemeentelijke overheden, wanneer deze laatste hebben vastgesteld dat de persoon die om zijn inschrijving op de kiezerslijst heeft gevraagd, onder de toepassing kan vallen van de maatregelen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 en 7 van het Kieswetboek.

(Art. 6 van het Kieswetboek: Van het kiesrecht zijn definitief uitgesloten en tot de stemming mogen niet worden toegelaten zij die levenslang ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling.

Art.7 van het Kieswetboek: In de uitoefening van het kiesrecht worden geschorst en tot de stemming mogen niet worden toegelaten zolang die onbekwaamheid duurt :

1° *De gerechtelijk onbekwaamverklaarden, de personen onder statuut van verlengde minderjarigheid met toepassing van de wet van 29 juni 1973, en zij die geïnterneerd zijn met toepassing van de bepalingen van de hoofdstukken I tot VI van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers, vervangen door artikel 1 van de wet van 1 juli 1964.*

De kisonbekwaamheid houdt op terzelfdertijd als de gerechtelijke onbekwaamheid, de verlengde minderjarigheid of met de definitieve invrijheidstelling van de geïnterneerde.

2° *Zij die voor een bepaalde duur ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling.*

3° *Zij die ter beschikking van de Regering zijn ges teld met toepassing van artikel 380bis, 3° van het Strafwetboek of met toepassing van de artikelen 22 en 23 van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door artikel 1 van de wet van 1 juli 1964.*

De kisonbekwaamheid van de onder 3° bedoelde personen houdt op wanneer de terbeschikkingstelling van de Regering een einde neemt.

Art. 13 van het Kieswetboek: supra)

Deze kennisgevingen worden binnen tien dagen na ontvangst van de aanvraag van de gemeentelijke overheid doorgestuurd. Indien er geen grond tot kennisgeving bestaat, wordt de gemeentelijke overheid daarvan binnen dezelfde termijn in kennis gesteld.

In geval van kennisgeving nadat de kiezerslijst is opgemaakt, wordt de betrokkene van deze lijst geschrapt.

Het college van burgemeester en schepenen controleert of de betrokkene de kiesbevoegdheidsvoorwaarden vervult en indien dit het geval is, geeft het college bij ter post aangetekende brief aan de betrokkene kennis van zijn beslissing om hem in te schrijven op de kiezerslijst.

De inschrijving wordt in de bevolkingsregisters vermeld volgens de door de Koning vastgestelde nadere regelen.

Wanneer de aanvrager één of andere kiesbevoegdheidsvoorwaarde niet vervult, geeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente van zijn verblijfplaats hem bij ter post aangetekende brief kennis van zijn gemotiveerde beslissing om zijn inschrijving op de kiezerslijst te weigeren.

De beslissingen van inschrijving of van weigering van inschrijving op de kiezerslijst, worden opgesteld volgens de door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde modellen.

Onontvankelijk worden verklaard de aanvragen die worden ingediend tijdens de periode die begint op datum van het opmaken van de kiezerslijst en afloopt op de datum van de verkiezing waarvoor ze werd opgemaakt

Buiten de periode bedoeld in het vorige lid kan iedereen die in de hoedanigheid van kiezer erkend is, schriftelijk verklaren dat hij van deze hoedanigheid afziet, bij de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats gevestigd heeft.

De erkenning in de hoedanigheid van kiezer blijft geldig zolang de betrokkene blijft voldoen aan de kiesbevoegdheidsvoorwaarden of zolang hij niet afgezien heeft van zijn hoedanigheid van kiezer, ongeacht de gemeente waar hij zijn verblijfplaats in België heeft gevestigd.

§ 3. Ingeval zijn aanvraag tot inschrijving als kiezer geweigerd wordt, kan de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie, binnen de tien dagen na de in § 2, achtste lid, bedoelde kennisgeving, zijn eventuele bezwaren per aangetekende brief meedelen aan het college van burgemeester en schepenen. Het college doet binnen de acht dagen na ontvangst van het bezwaarschrift uitspraak, en zijn beslissing wordt onmiddellijk per aangetekende brief betekend aan de betrokkene.

Als het college van burgemeester en schepenen bij zijn weigering blijft, kan de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie, binnen de acht dagen na de in het vorige lid bedoelde kennisgeving, tegen deze beslissing een beroep aantekenen bij het Hof van Beroep.

Het beroep wordt aangetekend door middel van een verzoek aan de procureur-generaal bij het Hof van Beroep. Deze brengt het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente hiervan onmiddellijk op de hoogte.

De partijen beschikken, vanaf de indiening van het verzoek, over een termijn van tien dagen om nieuwe conclusies in te dienen. Na het verstrijken van deze termijn stuurt de procureur-generaal het dossier, samen met de nieuwe stukken of conclusies, binnen de twee dagen naar de hoofdgriffier van het Hof van beroep, die de ontvangst daarvan bevestigt.

De artikelen 28 tot 39 van het Kieswetboek zijn van toepassing.

Art 28 van het Kieswetboek:

Indien het hof een getuigenverhoor beveelt, kan het dit aan een vrederechter opdragen.

Art. 29 van het Kieswetboek:

Indien het getuigenverhoor plaats heeft voor het hof, geeft de griffier aan de partijen ten minste vierentwintig uur van tevoren kennis van de vastgestelde dag en de te bewijzen feiten.

Art. 30 van het Kieswetboek:

De getuigen mogen vrijwillig verschijnen, zonder dat zij hun recht op getuigengeld verliezen. Zij zijn verplicht te verschijnen op enkele dagvaarding. Zij leggen de eed af zoals in correctionele zaken.

In geval van niet-verschijning of van valse getuigenis worden zij vervolgd en gestraft zoals in correctionele zaken.

De straffen bepaald tegen niet verschijnende getuigen worden evenwel zonder vordering van het openbaar ministerie toegepast door het hof of door de magistraat die het getuigenverhoor afneemt.

Art. 31 van het Kieswetboek:

In getuigenverhoren betreffende kiesrechtzaken kan een getuige niet worden ondervraagd met toepassing van artikel 937 van het Gerechtelijk Wetboek.

Bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad van één der partijen mogen evenwel niet als getuige worden gehoord.

Art. 32 van het Kieswetboek:

De debatten voor het hof zijn openbaar.

Art. 33 van het Kieswetboek:

Bij de openbare terechtzitting geeft de voorzitter van de kamer het woord aan de partijen; die mogen zich laten vertegenwoordigen en bijstaan door een advocaat.

Na het advies van de procureur-generaal gehoord te hebben, doet het hof staande de vergadering uitspraak door middel van een arrest dat in openbare zitting wordt voorgelezen; dit arrest wordt ter griffie van het hof neergelegd, waar de partijen er kosteloos inzage van kunnen nemen.

Het beschikkend gedeelte van het arrest wordt door toedoen van het openbaar ministerie met alle middelen onverwijld ter kennis gebracht van het college van burgemeester en schepenen dat de beslissing waartegen beroep is ingesteld heeft genomen en van de andere partijen.

Het arrest wordt onverwijld ten uitvoer gelegd, wanneer het een wijziging van de kiezerslijst inhoudt.

Art. 34 van het Kieswetboek:

Over het beroep wordt zowel in afwezigheid als in aanwezigheid van de partijen uitspraak gedaan. Alle arresten van het hof worden geacht op tegenspraak te zijn geweest; ze zijn niet vatbaar voor beroep.

Art. 35 van het Kieswetboek:

In het door meer dan één verzoeker ingediende verzoekschrift wordt één enkele woonplaats gekozen; bij gebreke daarvan worden de verzoekers geacht bij de eerste verzoeker woonplaats te hebben gekozen.

Art. 36 van het Kieswetboek:

Het getuigengeld wordt geregeld zoals in strafzaken.

Art. 37 van het Kieswetboek:

De partijen schieten de kosten voor.

Niet alleen de eigenlijke procedurekosten worden begroot, maar ook de kosten van de stukken die de partijen tot staving van hun eisen hebben moeten overleggen in het geding.

Art. 38 van het Kieswetboek:

De kosten zijn ten laste van de verliezende partij. Worden de partijen elk op enige punten in het ongelijk gesteld, dan kunnen de kosten worden gecompenseerd.

Indien de eisen van de partijen niet klaarblijkelijk ongegrond zijn, kan het hof bevelen dat de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat zullen komen.

Art. 39 van het Kieswetboek:

De griffiers van de hoven van beroep zenden aan de gemeentebesturen afschrift van de arresten.

§ 4. Indien de niet-Belgische onderdaan van de Europese Unie, na in de hoedanigheid van kiezer erkend te zijn, schriftelijk verklaard heeft bij de gemeente van zijn verblijfplaats dat hij van deze hoedanigheid afziet, mag hij pas na de gemeenteraadsverkiezingen waarvoor hij als kiezer ingeschreven was, een nieuwe aanvraag tot erkenning als kiezer indienen.

Art. 1ter. De hoedanigheid van gemeenteraadskiezer kunnen eveneens verwerven de vreemdelingen op wie artikel 1bis niet van toepassing is, op voorwaarde dat:

1° die vreemdelingen bij de gemeente waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben een schriftelijke aanvraag indienen overeenkomstig het model bepaald bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, met vermelding van :

- a) hun nationaliteit;
- b) het adres van hun hoofdverblijfplaats;
- c) een verklaring waarin de indiener van de aanvraag zich ertoe verbindt de Grondwet, de wetten van het Belgische volk en het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden na te leven.

Aan de betrokkene wordt een attest van die verklaring overhandigd. Zo hij later een aanvraag indient om in een andere gemeente op de kiezerslijst te worden ingeschreven, legt hij dat attest voor;

2° die vreemdelingen op het ogenblik van de indiening van de aanvraag vijf jaar ononderbroken hoofdverblijfplaats in België gedekt door een wettelijk verblijf kunnen laten gelden.

Artikel 1, § 1, 2°, 3°, 4°, en artikel 1bis, § 2 , tweede en volgende leden, en §§ 3 en 4, zijn van toepassing op de in dit artikel bedoelde vreemdelingen.

HOOFDSTUK II. OPMAAK VAN DE KIEZERSLIJST

Art. 2. De stemming vindt plaats in de gemeente waar de kiezer op de kiezerslijst is ingeschreven.

Art. 3. § 1. Op 1 augustus van het jaar tijdens hetwelk de gewone vernieuwing van de gemeenteraden plaats heeft, maakt het college van burgemeester en schepenen een lijst van de gemeenteraadskiezers op.

Op die lijst worden vermeld :

1. de personen die op de vermelde datum in het bevolkingsregister van de gemeente ingeschreven zijn en de andere in artikel 1, § 1, 1bis en 1ter bedoelde kiesbevoegdheidsvoorwaarden vervullen;
2. de gemeenteraadskiezers die tussen 1 augustus en de datum van de verkiezingen de leeftijd van achttien jaar bereiken;
3. de personen voor wie de schorsing van het kiesrecht een einde neemt vóór de datum van de verkiezingen.

Voor elke persoon die voldoet aan de kiesbevoegdheidsvoorwaarden, vermeldt de kiezerslijst de naam, de voornamen, de geboortedatum, het geslacht, **het identificatienummer zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen** en de hoofdverblijfplaats. Voor de kiezers die in deze hoedanigheid erkend zijn krachtens de artikelen 1bis en 1ter, wordt hun nationaliteit vermeld op de kiezerslijst. Bovendien staat naast hun naam van de kiezers die in deze hoedanigheid erkend zijn krachtens artikel 1bis de letter "G" en naast de naam van de kiezers die in deze hoedanigheid erkend zijn krachtens artikel 1ter de letter "V". **De kiezerslijst wordt volgens een doorlopende nummering opgemaakt, desgevallend per gemeentelijke afdeling, hetzij geografisch volgens de straten, hetzij in alfabetische volgorde van de kiezers. Het college van burgemeester en schepenen zorgt ervoor dat personen die in het bevolkingsregister ingeschreven zijn op hetzelfde adres, in hetzelfde stemcentrum worden opgeroepen.**

§2. Artikel 13 van het Kieswetboek is van toepassing.

§3. Op de datum waarop de kiezerslijst vastgesteld moet zijn, brengt het college van burgemeester en schepenen ter algemene kennis, door een bericht in de gebruikelijke vorm gesteld, dat een ieder zich tot de twaalfde dag vóór die van de verkiezing tijdens de diensturen tot de gemeentesecretarie kan wenden om na te gaan of hijzelf of een ander op de lijst staat dan wel met een juiste vermelding erop staat. Dit bericht maakt melding van de bij de artikelen 3bis en volgende voorgeschreven procedure van bezwaar en beroep.

HOOFDSTUK III. BEZWAAR MET BETREKKING TOT DE KIEZERSLIJST

Art. 3bis § 1. Vanaf de datum waarop de kiezerslijst moet vastgesteld zijn, kan ieder die ten onrechte ingeschreven, weggelaten of van de kiezerslijst geschrapt is, of voor wie op deze lijst de vermeldingen voorgeschreven bij artikel 3, § 1, derde lid, onjuist zijn, tot de twaalfde dag vóór die van de verkiezing bezwaar indienen bij het college van burgemeester en schepenen.

§ 2. Vanaf de datum waarop de kiezerslijst moet vastgesteld zijn, kan ieder die de kiesbevoegdheidsvoorwaarden vervult, in het kiesarrondissement waarin de gemeente ligt waar hij op de kiezerslijst is ingeschreven, tot de twaalfde dag vóór die van de verkiezing bij het college van burgemeester en schepenen bezwaar indienen tegen de inschrijving, schrapping of weglating van namen van deze lijst, of tegen enige onjuistheid in de vermeldingen voorgeschreven bij artikel 3, §1, derde lid.

§ 3. Het in §§ 1 en 2 bedoelde bezwaar wordt ingediend bij verzoekschrift en moet, samen met de bewijsstukken waarvan de verzoeker gebruik wenst te maken, tegen ontvangstbewijs neergelegd worden op de gemeentesecretarie of onder een ter post aangetekende omslag worden gericht aan het college van burgemeester en schepenen.

De ambtenaar die het bezwaar ontvangt, is verplicht het op de datum van ontvangst in te schrijven in een bijzonder register, een ontvangstbewijs van het bezwaar en van de overgelegde bewijsstukken af te geven, voor ieder bezwaar een dossier aan te leggen, de overgelegde stukken te nummeren en te paraferen en ze met hun volgnummer in te schrijven op de bij ieder dossier gevoegde inventaris.

§ 4. Wanneer de verzoeker verklaart niet in staat te zijn te schrijven, kan het bezwaar mondeling worden ingebracht. Het wordt door de gemeentesecretaris of zijn gemachtigde ontvangen.

De ambtenaar die het ontvangt, maakt daarvan dadelijk proces-verbaal op, waarin hij vaststelt dat de betrokkene hem verklaart niet in staat te zijn te schrijven.

Het proces-verbaal neemt de door betrokkene ingeroepen middelen over. De ambtenaar dagtekent en ondertekent het proces-verbaal en overhandigt een duplicaat aan de verschijnende persoon na het hem te hebben voorgelezen.

De ambtenaar handelt vervolgens zoals in § 3, tweede lid, is voorgeschreven.

§ 5. Het gemeentebestuur voegt kosteloos aan het dossier een afschrift of uittreksel toe van alle in zijn bezit zijnde officiële stukken die de verzoeker aanvoert om een wijziging van de kiezerslijst te verantwoorden.

Het gemeentebestuur voegt ambtshalve bij het dossier alle in zijn bezit zijnde officiële stukken die de door de betrokkene ingeroepen middelen welke opgenomen zijn in het overeenkomstig § 4, tweede en derde lid, opgestelde proces-verbaal, kracht kunnen bijzetten.

§ 6. De rol van de bezwaren vermeldt de plaats, de dag en het uur van de vergadering tijdens dewelke de

zaak of de zaken zal of zullen worden behandeld.

Deze rol wordt ten minste vierentwintig uur vóór de vergadering aangeplakt op de gemeentesecretarie, waar iedereen er inzage en afschrift van kan nemen.

Het gemeentebestuur geeft onverwijld en met alle middelen kennis aan de verzoeker alsook, in voorkomend geval, aan de betrokken partijen, van de datum waarop het bezwaar onderzocht zal worden.

Deze kennisgeving vermeldt uitdrukkelijk en woordelijk dat, zoals bepaald in § 9, tweede tot vierde lid, het beroep tegen de te nemen beslissing alleen ter zitting kan worden ingediend.

§ 7. Gedurende de termijn bepaald in § 6, tweede lid, worden het dossier van de bezwaren en het in § 8, tweede lid, bedoelde verslag op de secretarie ter beschikking gehouden van de partijen, hun advocaten of hun gemachtigden.

§ 8. Het college van burgemeester en schepenen doet over elk bezwaar uitspraak binnen een termijn van vier dagen te rekenen vanaf het indienen van het verzoekschrift of van het in § 4 vermeld proces-verbaal, en in elk geval voor de zevende dag voor die van de verkiezing.

Het doet uitspraak in openbare vergadering op verslag van een lid van het college en na de partijen, hun advocaten of gemachtigden te hebben gehoord, indien zij verschijnen.

§ 9. Voor iedere zaak wordt, onder vermelding van de naam van de verslaggever en van de aanwezige leden, een afzonderlijke en met redenen omklede beslissing genomen, die in een bijzonder register wordt ingeschreven.

De voorzitter van het college verzoekt de partijen, hun advocaten of gemachtigden, als zij dat wensen, in het in het vorige lid vermelde register een verklaring van beroep te ondertekenen.

De partijen die niet verschijnen, worden geacht de beslissing van het college te aanvaarden.

Wanneer de aanwezige of vertegenwoordigde partijen geen verklaring van beroep ondertekenen, is de beslissing van het college definitief. Van het definitieve karakter van de beslissing wordt melding gemaakt in het bijzonder register vermeld in het eerste lid, en de beslissing tot wijziging van de kiezerslijst wordt onverwijld ten uitvoer gelegd.

De beslissing van het college wordt neergelegd op de gemeentesecretarie, waar eenieder er kosteloos inzage van kan nemen.

Het beroep tegen de beslissing van het college heeft schorsende kracht ten aanzien van elke verandering in de kiezerslijst.

§ 10. De burgemeester zendt onverwijld aan het Hof van beroep, met alle middelen, een expeditie van de beslissingen van het college waartegen beroep is ingesteld alsook alle documenten die de gedingen betreffen.

§ 11. Artikel 27, tweede lid en de artikelen 28 tot 39 van het Kieswetboek zijn van toepassing.

(Art. 27, tweede lid van het Kieswetboek:

De partijen worden verzocht voor het hof te verschijnen binnen vijf dagen na ontvangst van het dossier en in elk geval vóór de dag die de verkiezing voorafgaat. Het staat hun vrij conclusies schriftelijk naar de kamer te sturen die is aangewezen om de zaak te onderzoeken.

Art. 28 tot 39 van het Kieswetboek: supra)

HOOFDSTUK IV. AFGIFTE VAN DE KIEZERSLIJST

Art. 4. § 1. Zodra de kiezerslijst is opgesteld, verstrekt het college van burgemeester en schepenen of de door hem aangeduide ambtenaar afschriften ervan aan de gevolmachtigden van politieke partijen die er zich schriftelijk toe verbinden om een lijst van kandidaten voor de verkiezingen in de gemeente in te dienen en tijdens de verkiezingen en gedurende de legislatuur de beginselen van de democratie van een rechtsstaat alsmede de rechten en vrijheden ingeschreven in de Grondwet, in het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950 en het Internationaal Verdrag van 19 december 1966 inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, na te leven.

De aanvragen worden bij aangetekende zending gericht aan de burgemeester.

De afschriften worden verstrekt op papier of een elektronische drager.

Elke in het eerste lid bedoelde politieke partij kan kosteloos twee afschriften van de kiezerslijst verkrijgen op papier of op elektronische drager, naar keuze van de partij, voor zover zij in de gemeente waar zij de kiezerslijst opvraagt, een kandidatenlijst indient voor de verkiezingen.

De afgifte van bijkomende afschriften geschiedt tegen betaling van de kostprijs. Deze kostprijs wordt bepaald door het college van burgemeester en schepenen.

Indien de partij geen kandidatenlijst voordraagt, kan zij geen gebruik meer maken van de kiezerslijst op straffe van de in artikel 197 bis van het Kieswetboek vastgestelde straffen.

§2. Iedere persoon die als kandidaat voorkomt op een akte van voordracht ingediend met het oog op de verkiezing, kan tegen betaling van de kostprijs afschriften van de kiezerslijst krijgen, op papier of op een elektronische drager, voor zover hij dit gevraagd heeft bij aangetekende zending gericht aan de burgemeester en dat hij zich ertoe verbindt om tijdens de verkiezingen en gedurende zijn mandaat de beginselen van de democratie van een rechtsstaat alsmede de rechten en vrijheden ingeschreven in de Grondwet, in het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950 en het Internationaal Verdrag van 19 december 1966 inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, na te leven.

Het college stelt op het ogenblik van de afgifte vast of de belanghebbende als kandidaat bij de verkiezing is voorgedragen.

Indien de aanvragen later van de kandidatenlijst wordt geschrapt, mag hij van de kiezerslijst geen gebruik meer maken, op straffe van de in artikel 197 bis van het Kieswetboek vastgestelde straffen.

§3. Het gemeentebestuur mag enkel afschriften van de kiezerslijst afgeven aan personen die ze overeenkomstig §1, eerste lid, of §2, eerste lid, aangevraagd hebben. De personen die deze afschriften hebben ontvangen, mogen ze op hun beurt niet meedelen aan derden.

De afschriften van de kiezerslijst die worden afgegeven met toepassing van dit artikel, worden enkel voor verkiezingsdoeleinden gebruikt, inbegrepen buiten de periode die tussen de datum van de afgifte van de lijst en de datum van de verkiezing valt, op straffe van de in artikel 197 bis van het Kieswetboek vastgestelde straffen.

De met toepassing van §§1 en 2 afgegeven afschriften van de kiezerslijst vermelden geen identificatienummer bij het Rijksregister van de natuurlijke personen.

(Art. 197bis van het Kieswetboek:

Met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van duizend euro tot twintigduizend euro of met slechts één van die straffen wordt gestraft degene die als dader, mededader of medeplichtige, met schending van artikel 17 van dit Wetboek, hetzij exemplaren of afschriften van de kiezerslijst heeft afgegeven aan personen die niet gemachtigd zijn om ze te ontvangen, hetzij die exemplaren heeft medegedeeld aan derden na ze regelmatig te hebben ontvangen, hetzij van de gegevens uit de kiezerslijst gebruik heeft gemaakt voor andere dan verkiezingsdoeleinden.

De straffen die de medeplichtigen van de in het eerste lid vermelde strafbare feiten oplopen, mogen niet meer bedragen dan twee derde van de straffen die hun zouden zijn opgelegd indien zij de dader van die strafbare feiten waren.)

HOOFDSTUK V. VERZENDING EN CONTROLE VAN DE KIEZERSLIJST.

Art. 5. Uiterlijk op 31 augustus zendt het gemeentebestuur twee exemplaren van de lijst der gemeenteraadskiezers aan de provinciegouverneur of zijn gemachtigde.

Voor de gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest worden deze lijsten aan de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad of zijn gemachtigde gestuurd.

Terzelfder tijd zendt het gemeentebestuur eveneens twee exemplaren van de kiezerslijst naar de Regering. **De Regering kan beslissen dat deze verzending elektronisch gebeurt volgens een door haar vastgesteld formaat.**

Bij ontvangst van de kiezerslijsten worden deze door de Regering of haar gemachtigde gecontroleerd om na te gaan of er geen personen zijn die op meerdere kiezerslijsten vermeld staan.

In geval van dubbele inschrijvingen, licht de Regering of haar gemachtigde de betrokken colleges van burgemeester en schepenen in en vraagt hun advies. Daarna bepaalt de Regering welk college de kiezer dient te schrappen en welk college de inschrijving behoudt.

Het college van burgemeester en schepenen voert de gevraagde correcties zo spoedig mogelijk uit.

Het college geeft onmiddellijk kennis van de schrapping aan de betrokken persoon, die bezwaar kan indienen overeenkomstig artikel 3bis van dit wetboek.

Art. 6. In de gevallen van buitengewone verkiezing vermeld in artikel 7, §1, tweede en derde lid, en 77, tweede lid, maakt het college van burgemeester en schepenen de kiezerslijst op, hetzij op de datum van de beslissing van de gemeenteraad of van het besluit van de Regering tot oproeping van de kiezers, hetzij op de datum waarop de beslissing tot annulering van de verkiezing aan de gemeenteraad wordt betekend.

TITEL II

VERDELING VAN KIEZERS EN KIESBUREAUS

HOOFDSTUK I. PRINCIPES

Art. 7. §1. De gewone vergadering van de kiezers voor de vernieuwing van de gemeenteraden heeft van rechtswege plaats om de zes jaar, op de tweede zondag van oktober.

De kiezers kunnen, krachtens een gemeenteraadsbesluit of een besluit van de Regering, ook in buitengewone vergadering worden bijeengeroepen om te voorzien in de opengevallen plaatsen. Deze vergadering heeft altijd plaats op een zondag, binnen vijftien dagen na de beslissing of het besluit van de Regering.

De bepalingen van het voorgaande lid zijn van toepassing op de verkiezingen bedoeld in de artikelen 272 en 273 van de nieuwe gemeentewet.

§ 2. Ten minste dertig dagen voor de verkiezing laat de Regering of haar gemachtigde in het *Belgisch Staatsblad* een bericht verschijnen waarin de datum van de verkiezing wordt meegedeeld, alsook de opening- en sluitingsuren van de stembureaus. Dit bericht vermeldt ook de mogelijkheid tot bezwaar bij het gemeentebestuur tot twaalf dagen voor de verkiezing voor elke burger die niet op de kiezerslijst voorkomt maar die meent te voldoen aan de kiesvoorwaarden.

HOOFDSTUK II. STEMAFDELINGEN

Art. 8. De kiezers worden door het college van burgemeester en schepenen ingedeeld in stemafdelingen van ten hoogste achthonderd en ten minste honderd vijftig kiezers.

Het college wijst voor elke stemafdeling een afzonderlijk stemlokaal aan, **stembureau genaamd**.

Verscheidene stemafdelingen kunnen worden bijeengeroepen in lokalen van eenzelfde gebouwengroep, stemcentrum genaamd.

Wanneer de stemming anders gebeurt dan met een stembiljet, kan de Regering het aantal kiezers per stemafdeling verhogen, zonder dat het aantal ervan echter hoger ligt dan tweeduizend.

Elke gemeente omvat een hoofdbureau, stembureaus en, ingeval gestemd wordt met een stembiljet, stemopnemingsbureaus.

HOOFDSTUK III. AANWIJZING VAN DE LEDEN VAN DE KIESBUREAUS

Art. 9. Ten minste vijfendertig dagen vóór de verkiezing zendt het college van burgemeester en schepenen tegen ontvangstbewijs of in een ter post aangetekende omslag twee voor echt verklaarde uittreksels uit de lijst der kiezers, opgemaakt per stemafdeling, aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, of, indien in de gemeente geen rechtbank is gevestigd, aan de vrederechter van het kanton.

Ten minste zevenentwintig dagen vóór de verkiezing zendt de vrederechter die uittreksels in een ter post aangetekende omslag door aan de voorzitter van het **in artikel 10 vermelde** hoofdbureau, die hij voor elke gemeente van het kanton heeft aangewezen overeenkomstig artikel 10, §2, derde lid.

Tot op de dag van de verkiezing zendt het college van burgemeester en schepenen aan de voorzitter van elke stemafdeling de beslissingen die inschrijving op of schrapping van de lijst der kiezers, verlies of schorsing van het stemrecht ten gevolge hebben en de kiezers van zijn afdeling betreffen.

Art. 10. §1. Het hoofdbureau bestaat uit een voorzitter, eventueel een plaatsvervangende voorzitter, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris. De voorzitter duidt de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters aan uit de kiezers van de gemeente die kunnen lezen

en schrijven. De voorzitter duidt de secretaris aan uit de kiezers van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad. Kandidaten mogen geen deel uitmaken van het hoofdbureau.

Het hoofdbureau moet ten minste zevententwintig dagen voor de stemming worden samengesteld en is uitsluitend belast met de aan de stemming voorafgaande verrichtingen en met de algemene telling van de stemmen.

§2. Voor wat betreft de stad Brussel, hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement, wordt het hoofdbureau voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of, bij zijn ontstentenis, door de magistraat die hem vervangt.

In de gemeenten die hoofdplaats zijn van een gerechtelijk kanton, wordt het hoofdbureau voorgezeten door de vrederechter of, bij zijn ontstentenis, door één van zijn plaatsvervangers naar dienstouderdom.

In de andere gemeenten wordt de voorzitter van het hoofdbureau door de vrederechter uit de gemeenteraadskiezers aangewezen, in de hierna vermelde volgorde:

- 1° de magistraten van de Rechterlijke Orde;
- 2° de gerechtelijke stagairs;
- 3° de advocaten en de advocaten-stagiairs volgens hun inschrijving op het tableau of de lijst van stagairs;
- 4° de notarissen;
- 5° de gerechtsdeurwaarders;
- 6° de bekleeders van een ambt van niveau A of B die onder de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ressorteren en de bekleeders van een gelijkwaardige graad die ressorteren onder provincies, gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, onder enige instelling van openbaar nut al dan niet bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut of onder de autonome overheidsbedrijven bedoeld in de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven;
- 7° het onderwijzend personeel;
- 8° de vrijwilligers;
- 9° de kiezers van de gemeente.

De overheden die de in het vorig lid onder 6° en 7° bedoelde personen tewerkstellen, delen de naam, de voornamen, het adres en het beroep van die personen mee aan de gemeentebesturen waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben.

§3. In de gevallen vermeld in paragraaf 2, eerste en tweede lid, wijst de voorzitter van het hoofdbureau een plaatsvervanger aan om hem op de dag van de stemming te vervangen, wanneer hij gehouden is zich naar een andere gemeente te begeven om er te stemmen.

Art. 10 bis. De voorzitters van de hoofdbureaus delen per elektronische verzending hun contactgegevens mee aan de Regering. Onder contactgegevens worden verstaan de naam en voornaam, telefoonnummer, e-mailadres en adres van het bureau.

Art. 10 ter. §1. Tijdens de tweede maand die voorafgaat aan die tijdens welke de verkiezing plaatsvindt, maakt het college van burgemeester en schepenen twee lijsten op :

1° de eerste bevat de personen die kunnen worden bekleed met een functie van voorzitter van een stem- of stemopnemingsbureau of van bijzitter of plaatsvervangend bijzitter van een stemopnemingsbureau;

2° de tweede bevat de kiezers die aangewezen zouden kunnen worden als bijzitter of plaatsvervangend bijzitter van een stembureau. Deze lijst omvat vierentwintig namen per bureau, gekozen uit de kiezers van de afdeling. Deze lijst mag de in 1° bedoelde personen niet bevatten.

§2. De twee lijsten worden uiterlijk de drieëndertigste dag voor de verkiezing naar de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau gezonden.

Art. 11.§1. De voorzitter van het hoofdbureau wijst uiterlijk de dertigste dag vóór die van de verkiezing de voorzitters van de stembureaus aan uit de kiezers van de gemeente die kunnen lezen en schrijven, in de volgorde die bepaald is in artikel 10, §2, derde lid. De voorzitter van het hoofdbureau maakt daartoe gebruik van de in artikel 10ter, §1, 1° vermelde lijst. De voorzitter geeft dadelijk kennis van deze aanwijzingen aan de betrokkenen en aan de gemeentelijke overheden.

§2. De voorzitter van het hoofdbureau wijst uiterlijk de twintigste dag vóór die van de verkiezing de voorzitters van de stemopnemingsbureaus aan, alsook, de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van de stembureaus en de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van de stemopnemingsbureaus.

Deze personen worden aangewezen uit de kiezers van de gemeente die kunnen lezen en schrijven, in de volgorde die bepaald is in artikel 10, §2, derde lid. De bijzitters van stembureaus en de plaatsvervangende bijzitters worden evenwel aangewezen uit de kiezers van het stembureau. De voorzitter van het hoofdbureau maakt voor deze aanwijzingen gebruik van de lijsten vermeld in artikel 10ter.

Art. 11 bis. Het hoofdbureau organiseert een opleiding ten behoeve van de voorzitters en secretarissen van de stembureaus en stemopnemingsbureaus.

Art. 12. Zodra hij de voorzitters van de stembureaus heeft aangewezen, maakt de voorzitter van het hoofdbureau de lijst van de voorzitters van de stembureaus op en zendt een afschrift aan de betrokkenen.

Hij voorziet ten spoedigste in de vervanging van degenen die hem binnen drie dagen na ontvangst van het bericht een wettige reden van verhindering hebben doen kennen.

Ten minste veertien dagen vóór de verkiezing doet de voorzitter van het hoofdstembureau aan de voorzitter van elk stembureau de kiezerslijsten van zijn afdeling toekomen.

Art. 13. Elk stembureau bestaat uit een voorzitter, een plaatsvervangende voorzitter indien nodig, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris. De kandidaten mogen er geen deel van uitmaken.

Art. 14. Opgeheven.

Art. 15. Binnen achtenveertig uren na de aanwijzing van de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van de stembureaus geeft de voorzitter van het hoofdbureau hun daarvan kennis bij aangetekende brief en verzoekt hen tevens hun ambt op de gestelde dagen en uren te komen waarnemen; in geval van verhindering geven zij de voorzitter daarvan bericht binnen achtenveertig uren na kennisgeving. Indien het aantal personen die aanvaarden onvoldoende is om het stembureau samen te stellen, wordt het door de voorzitter van het hoofdbureau aangevuld overeenkomstig artikel 11, § 2.

Met een geldboete van 250 tot 1000 euro wordt gestraft de voorzitter, de bijzitter of de plaatsvervangende bijzitter die binnen de bepaalde tijd de reden van zijn verhindering niet opgeeft, of die, na het ambt te hebben aanvaard, zonder wettige reden nalaat het te vervullen.

De voorzitter van het hoofdbureau geeft elke stembureauvoorzitter kennis van de aanwijzing van de bijzitters en plaatsvervangende bijzitters van zijn bureau.

Art. 16. De voorzitter van het stembureau wijst de secretaris van dit bureau aan uit de kiezers van de gemeente. Hij is niet stemgerechtigd.

Art. 17. Een lijst die de samenstelling van de stembureaus aangeeft, wordt aan de gemeentesecretarie gezonden om er voor een ieder ter inzage te worden gelegd.

De voorzitter van het hoofdbureau verstrekt afschriften van de lijst met de leden van de kiesbureaus van de gemeente aan ieder die ten minste vijftien dagen vóór de verkiezing erom verzocht heeft; de prijs van een exemplaar van deze lijst **wordt door de gemeente bepaald en mag de kostprijs niet overschrijden.**

Art. 18. Behalve indien alle opgeroepen personen aanwezig zijn, mag het stembureau niet gevormd worden vóór halfacht. Indien de bijzitters en de plaatsvervangende bijzitters niet aanwezig zijn op het uur dat voor het begin van de stemming is bepaald, vult de voorzitter het stembureau ambtshalve aan met aanwezige kiezers die kunnen lezen en schrijven.

Elk bezwaar tegen een dergelijke aanwijzing moet door de getuigen worden ingebracht voor het begin van de verrichtingen. Het stembureau doet onverwijld uitspraak, zonder mogelijkheid van beroep.

Ingeval de voorzitter van de stemafdeling bij het begin of tijdens het verloop van de verrichtingen verhinderd of afwezig is, zorgt het stembureau voor de nodige aanvulling. Indien de leden van het stembureau het oneens zijn over de keus, beslist de stem van het oudste lid. Hiervan wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.

Art. 19. De voorzitters van de stembureaus en de bijzitters van het hoofdstembureau leggen de volgende eed af:

- ofwel: « Ik zweer de stemmen getrouw op te nemen en het geheim der stemmen te bewaren »,
- ofwel « Je jure de recenser fidèlement les suffrages et de garder le secret des votes »

De bijzitters van de **stembureaus**, de secretarissen, alsmede de getuigen van de kandidaten, leggen de volgende eed af:

- ofwel: « Ik zweer het geheim der stemming te bewaren »,
- ofwel : « Je jure de garder le secret des votes ».

De eed wordt vóór het begin van de verrichtingen door de bijzitter, de secretaris en de getuigen afgelegd in handen van de voorzitter, vervolgens door deze ten overstaan van het samengestelde bureau.

De voorzitter of de bijzitter, die gedurende de verrichtingen benoemd wordt ter vervanging van een verhinderd lid, legt de eed af voordat hij zijn ambt aanvaardt.

Van deze eedafleggingen wordt in het proces-verbaal melding gemaakt.

HOOFDSTUK IV . PRESENTIEGELD VOOR DE LEDEN VAN DE KIESBUREAUS

Art. 20. De leden van de kiesbureaus ontvangen presentiegeld. Het bedrag wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Het mag niet hoger zijn dan het bedrag dat bepaald is bij besluit van de Regering.

HOOFDSTUK V. OPROEPING

Art. 21. Ten minste vijftien dagen voor de verkiezing zendt het college van burgemeester en schepenen een oproepingsbrief en een verklarende brochure aan elke kiezer, aan de verblijfplaats die hij op dat ogenblik heeft. Kan een oproepingsbrief aan de kiezer niet worden bezorgd, dan wordt hij op de gemeentesecretarie neergelegd, waar de kiezer hem kan afhalen tot op de dag van de stemming, 's middags.

De oproepingsbrief vermeldt de dag waarop en het lokaal waar de kiezer moet stemmen, het aantal te kiezen raadsleden alsook de uren van opening en sluiting der stemming. Hij herinnert eveneens aan het bepaalde in **artikel 23, § 7, vijfde lid**.

De oproepingsbrieven, overeenkomstig het model dat bij besluit van de Regering te bepalen is, vermelden de naam, de voornamen, het geslacht en de hoofdverblijfplaats van de kiezer en, in voorkomend geval, de naam van zijn echtgeno(o)t(e), alsook het nummer waaronder hij op de kiezerslijst staat. De Regering stelt de bij de oproepingsbrief gevoegde verklarende brochure op. **Deze brochure geeft uitleg omtrent de rol en de werking van de gemeentelijke instellingen, de uitoefening van het stemrecht en de concrete uitoefeningswijze ervan.** Aan de verzending van de oproepingsbrief en de verklarende brochure mogen geen andere elementen worden toegevoegd.

Een bericht van oproeping wordt ten minste twintig dagen voor de stemming in de gemeente ter openbare kennis gebracht op de gebruikelijke wijze en de gewone uren van bekendmaking. Het aanplakbiljet behelst de vermeldingen voorgeschreven in het tweede lid, en herinnert eraan dat de kiezer die zijn oproepingsbrief niet heeft ontvangen, hem op de gemeentesecretarie kan afhalen tot op de dag van de stemming, 's middags.

TITEL III

KIESVERRICHTINGEN

HOOFDSTUK I. KANDIDAATSTELLING EN STEMBILJETTEN

AFDELING I. PRINCIPES

Art. 22. Ten minste drieëndertig dagen vóór de verkiezing maakt de voorzitter van het hoofdbureau bekend op welke plaats, datum en tijdstip hij de voordrachten van kandidaten en de

aanwijzingen van getuigen in ontvangst zal nemen.

De voordrachten van kandidaten worden aan de voorzitter van het hoofdbureau ter hand gesteld op zaterdag, de negentwintigste, of op zondag, de achtentwintigste dag vóór de stemming, tussen dertien en zestien uur.

Wanneer de zevenentwintigste dag vóór de verkiezing een wettelijke feestdag is, worden alle kiesverrichtingen welke op deze dag moeten plaatshebben en de in het eerste en tweede lid bedoelde dagen, achtenveertig uren vervroegd.

De voorzitter van het hoofdstembureau neemt de aanwijzingen van getuigen in ontvangst op dinsdag, de vijfde dag vóór de stemming, van veertien tot zestien uur.

AFDELING II. BESCHERMING EN VERBOD TOT GEBRUIK VAN LETTERWOORDEN OF LOGO'S

Art. 22bis. § 1. Elke in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement vertegenwoordigde politieke partij kan een akte indienen tot bescherming van het letterwoord of logo dat zij wil vermelden in de voordracht van kandidaten bedoeld in artikel 23, §1, en van een gemeenschappelijk volgnummer dat door elke lijst van dezelfde partij in de gemeente zal gebruikt worden.

De akte tot aanvraag van de bescherming vermeldt welk letterwoord of logo, bestaande uit ten hoogste tweeëntwintig tekens, boven de kandidatenlijst moet komen op het stembiljet of op het scherm.

Overeenkomstig artikel 22bis, §1, van de gemeentekieswet, kan een letterwoord of logo worden gesteld, hetzij in een enkele nationale taal, hetzij vertaald in een andere nationale taal, hetzij in een nationale taal samen met de vertaling in een andere nationale taal.

De akte tot aanvraag van de bescherming van het letterwoord of logo wordt ondertekend door ten minste vijf parlementsleden die tot de politieke partij behoren die dat letterwoord of logo zal gebruiken. Wanneer een politieke partij minder dan vijf parlementsleden telt in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, wordt de akte ondertekend door alle parlementsleden van die partij die in deze vergadering zetelen. Een parlements lid mag slechts één enkele akte voor de gemeenteraadsverkiezingen ondertekenen.

De akte tot aanvraag van de bescherming van het letterwoord of logo wordt de veertigste dag vóór de verkiezing, tussen tien en twaalf uur, aan de Regering of haar gemachtigde overhandigd door een parlements lid-ondertekenaar. Zij vermeldt de naam, de voornamen en het adres van de persoon en van diens plaatsvervanger, die door de politieke partij zijn aangewezen om te attesteren dat een kandidatenlijst door haar erkend wordt in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

§2. Elke in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement vertegenwoordigde politieke partij kan tot 1 augustus bij de Regering een gemotiveerd verzoek indienen tot verbod van het gebruik van letterwoorden of logo's die in het verleden beschermd werden.

De Regering maakt de verboden letterwoorden en logo's bekend in het *Belgisch Staatsblad* ten laatste op de drieënveertigste dag voor de verkiezingen.

§ 3. Onmiddellijk na het indienen van de akten tot aanvraag van de bescherming van een letterwoord of logo houdt de Regering een loting tot aanwijzing van de gemeenschappelijke volgnummers die zullen worden toegekend aan de lijsten met het beschermde letterwoord of logo.

De tabel van de beschermde letterwoorden of logo's en de gemeenschappelijke volgnummers die werden toegekend, wordt binnen vier dagen na de loting in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De Regering stelt de voorzitters van de hoofdbureaus in kennis van de toegekende volgnummers, van de beschermde letterwoorden of logo's alsook van de naam, de voornamen en het adres van de door de politieke partijen op het niveau van het administratief arrondissement aangewezen personen en van hun plaatsvervangers die alleen gemachtigd zijn de kandidatenlijsten voor echt te erkennen.

§ 4. De voordrachten van kandidaten die zich beroepen op een beschermd letterwoord of logo en een gemeenschappelijk volgnummer moeten vergezeld zijn van het attest van de door de politieke partij op het niveau van het administratief arrondissement aangewezen persoon of van zijn plaatsvervanger; indien dergelijk attest niet voorgelegd wordt, weigert de voorzitter van het hoofdbureau ambtshalve het gebruik door deze lijst van het beschermd letterwoord of logo en van het gemeenschappelijk volgnummer.

De voordrachten van kandidaten die zich beroepen op een gemeenschappelijk volgnummer waarvan het overeenkomstig beschermde letterwoord of logo geheel of gedeeltelijk verschilt van het letterwoord of logo dat voorkomt op de voordrachtsakte moeten vergezeld zijn van een verklaring van terbeschikkingstelling van het gemeenschappelijke volgnummer. Deze verklaring is afgeleverd door de persoon die hiertoe wordt aangewezen op het niveau van het administratief arrondissement door de politieke partij aan wie het gemeenschappelijk volgnummer is toegekend.

De voorzitter van het hoofdbureau weigert eveneens ambtshalve het gebruik van ieder letterwoord met de vermelding "LB" of "burgemeester" door een lijst waarop de uittredende burgemeester van de betreffende gemeente niet voorkomt.

Behalve wanneer het gaat over het gebruik van een letterwoord met de vermelding « LB » of « burgemeester », weigert de voorzitter van het hoofdbureau ook ambtshalve het gebruik van ieder niet-beschermd letterwoord of logo, dat gebruikt geweest is tijdens de vorige gemeenteraadsverkiezingen, wanneer de akte van voordracht van kandidaten die zich beroepen op dat letterwoord of logo niet ondertekend is door twee derde van de personen die tijdens de vorige gemeenteraadsverkiezingen gekozen werden op de lijst die van dat letterwoord of logo gebruikgemaakt heeft. Er wordt alleen rekening gehouden met de gekozenen die opnieuw kandidaat zijn en met de lijsten die ten minste drie gekozenen telden bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen in de desbetreffende gemeente. Het in het derde lid bedoelde quotiënt van twee derde wordt afgerond naar de hogere eenheid wanneer de eerste decimaal groter dan of gelijk aan 5 is.

§5. De lijsten die niet beschikken over een beschermd letterwoord of logo of een gemeenschappelijk volgnummer toegekend bij de gewestelijke loting, krijgen een volgnummer toegekend volgens de in artikel 30, §1, beschreven procedure.

AFDELING III. VORM VAN DE VOORDRACHTEN VAN KANDIDATEN

Art. 23. § 1. De voordrachten van kandidaten moeten ondertekend worden hetzij door ten minste twee aftredende gemeenteraadsleden, hetzij:

- in de gemeenten van 20 000 inwoners en meer, door ten minste 100 gemeenteraadskiezers;
- in de gemeenten van minder dan 20 000 inwoners, door ten minste 50 gemeenteraadskiezers;

Het bevolkingscijfer is datgene dat vastgesteld wordt conform artikel 5, eerste lid, van de

nieuwe gemeentewet.

De voordrachtsakte wordt aan de voorzitter van het hoofdbureau tegen ontvangstbewijs overhandigd door één van de drie personen die de kandidaten aanwijzen uit de ondertekenende kiezers in hun verklaring van bewilliging of door één van de twee kandidaten die daartoe zijn aangewezen door de aftredende gemeenteraadsleden.

De hoedanigheid van kiezer van de kiezers die de voordracht doen en die van de voorgestelde kandidaat, wordt vastgesteld door de gemeente waar zij ingeschreven zijn door het aanbrengen van het gemeentezegel op de voordrachtsakte.

Wanneer de ondertekenaars op de lijst van de kiezers van de gemeente als kiezer voorkomen, mag het bureau hun hoedanigheid van kiezer niet betwisten.

§2. De voordrachtsakte vermeldt de naam, de voornamen, de geboortedatum, het geslacht, het beroep, het identificatienummer bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en de hoofdverblijfplaats van de kandidaten en, in voorkomend geval, van de kiezers die hen voordragen en ze vermeldt eveneens het letterwoord, of logo waarin is voorzien bij artikel 22*bis*, en dat bovenaan de kandidatenlijst op het stembiljet moet staan.

Het letterwoord of logo van de lijst staat eveneens duidelijk vermeld op elke bladzijde waarop handtekeningen van voordragende kiezers voorkomen.

De identiteit van de vrouwelijke kandidaat die gehuwd of weduwe is, mag voorafgegaan of gevolgd worden door de naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot.

Zodra een voordrachtsakte van kandidaten met de vermelding van een bepaald letterwoord of logo is neergelegd, weigert de voorzitter van het hoofdbureau het gebruik van hetzelfde letterwoord of logo door elke andere voordrachtsakte van kandidaten.

§3. De voorgedragen kandidaten bewilligen hun kandidatuur door een gedagtekende en ondertekende schriftelijke verklaring, die aan de voorzitter van het hoofdbureau tegen ontvangstbewijs wordt overhandigd binnen de tijd bepaald in artikel 22, tweede lid: de verklaring van bewilliging.

Zij kunnen, in hun verklaring van bewilliging, beslissen geen gebruik te maken van het gemeenschappelijk volgnummer toegekend op grond van artikel 22*bis*, niettegenstaande ze toch het letterwoord ervan gebruiken.

§4. Overeenkomstig artikel 23, §1, twaalfde lid van de gemeentekieswet, voegen de niet-Belgische kandidaten van de Europese Unie bij de akte van bewilliging van hun kandidaatstelling een individuele geschreven en ondertekende verklaring waarin ze hun nationaliteit en het adres van hun hoofdverblijfplaats vermelden en waarin ze verklaren :

1° dat zij in een lokale basisoverheid van een andere Lid-Staat van de Europese Unie geen ambt of mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, schepen of burgemeester;

2° dat zij in een andere Lid-Staat van de Europese Unie geen functies uitoefenen die gelijkwaardig zijn met die welke worden bedoeld in artikel 71, eerste lid, 1° tot 8°, van de nieuwe gemeentewet;

3° dat zij op de datum van de verkiezing niet onthouden of geschorst zijn van het verkiesbaarheidsrecht in hun Staat van herkomst.

In geval van twijfel over de verkiesbaarheid van de kandidaat, meer bepaald na kennisname van zijn verklaring, kan de voorzitter van het hoofdbureau eisen dat deze kandidaat een attest van de bevoegde overheden van zijn Staat van herkomst indient waarin verklaard wordt dat hij, op de datum van de verkiezing, niet ontheven of geschorst is van het verkiesbaarheidsrecht in deze Staat, of dat deze overheden daarvan niets bekend is.

§5. De bewilligende kandidaten wier namen voorkomen op eenzelfde voordracht, worden geacht een enkele lijst te vormen.

§6. De kandidaten kunnen in hun verklaring van bewilliging een getuige en een plaatsvervangend getuige aanwijzen om de vergaderingen van het hoofdbureau voorgeschreven bij de artikelen 26 tot en met 30, bij te wonen; indien bepaalde kandidaten in afzonderlijke verklaringen van bewilliging verschillende personen hebben aangewezen, komen alleen in aanmerking de aanwijzingen ondertekend door de eerste kandidaat in de volgorde van de voordracht.

De getuigen hebben het recht hun opmerkingen in de processen-verbaal te doen opnemen.

De kandidaten kunnen aangewezen worden als getuigen of plaatsvervangende getuigen voor het hoofdbureau. De functies van minister, staatssecretaris, parlementslid, burgemeester, schep en O.C.M.W.-voorzitter zijn onverenigbaar met de functie van getuige.

§7. In hun verklaring van bewilliging verbinden de kandidaten zich ertoe de wetsbepalingen inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven na te leven en deze uitgaven aan te geven. Zij verbinden er zich bovendien toe de herkomst van de geldmiddelen aan te geven en daarbij de identiteit van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan, te registreren.

In hun verklaring van bewilliging, verbinden de kandidaten zich ertoe, bij de verkiezingen en gedurende hun mandaat, de democratische beginselen van een rechtsstaat en de rechten en vrijheden die zijn ingeschreven in de Grondwet, in het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950 en in het Internationaal Verdrag inzake de Burgerrechten en Politieke Rechten van 19 december 1966, te eerbiedigen.

De lijststaanvoerder moet bovendien binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen, de uitgaven voor de verkiezingspropaganda van de lijst aangeven. Hij verbindt er zich tevens toe de herkomst van de geldmiddelen aan te geven en daarbij de identiteit van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan, te registreren.

De hoofdgetuige van de lijst of de daartoe door de lijst gemandateerde persoon verzamelt de aangiften van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat en van de lijst en dient ze in binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg binnen wiens rechtsgebied de gemeente gelegen is.

De aangiften worden vanaf de éénendertigste dag na de datum van de verkiezingen ter griffie van de rechtbank van Eerste aanleg gedurende vijftien dagen ter inzage gelegd van alle kiesgerechtigden van de betrokken kieskring, op vertoon van hun oproepingsbrief voor de verkiezingen.

§8. De verklaring van bewilliging en de aangifte worden gesteld op daartoe bestemde formulieren en worden door de aanvragers ondertekend.

Die formulieren worden door de Regering ter beschikking gesteld en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

§9. Op eenzelfde lijst mogen niet meer kandidaten voorkomen dan er raadsleden te kiezen zijn.

Op elk van de kandidatenlijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, mag het verschil tussen het aantal kandidaten per geslacht niet hoger zijn dan één.

De eerste twee kandidaten op elke lijst moeten van een verschillend geslacht zijn.

De bepalingen van de twee voorgaande leden zijn enkel van toepassing bij een volledige vernieuwing van de gemeenteraden.

Inwerkingtreding op 1 januari 2013: Ordonnantie van 15 maart 2012 ertoe strekkende afwisselend evenveel mannen als vrouwen te plaatsen op de kieslijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

§9. Op geen enkele lijst mag het aantal kandidaten hoger zijn dan het aantal te verkiezen raadsleden.

Op elk van de lijsten met kandidaten voor de verkiezing van gemeenteraden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, moeten twee opeenvolgende kandidaten van een verschillend geslacht zijn.

De bepaling van het voorgaande lid is enkel van toepassing bij een volledige vernieuwing van de gemeenteraden.

Art. 23bis. § 1. In de gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest kan in de voordrachten melding worden gemaakt van de taalaanhorigheid van de kandidaten.

§ 2. De taalaanhorigheid van de belanghebbende wordt vastgesteld door een schriftelijke verklaring ondertekend door :

hetzij ten minste 100 gemeenteraadskiezers die behoren tot de taalgroep waar de voordracht de belanghebbende bij indeelt;

hetzij ten minste twee leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, die behoren tot de taalgroep waar de voordracht de belanghebbende bij indeelt;

hetzij ten minste twee aftredende gemeenteraadsleden, die behoren tot de taalgroep waar de voordracht de belanghebbende bij indeelt, voor zover de taalaanhorigheid van deze leden werd vastgesteld, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

Niemand mag, op straffe van nietigheid van de verklaringen, tegelijk twee verklaringen van taalaanhorigheid afleggen, de ene van Franse taalaanhorigheid en de andere van Nederlandse taalaanhorigheid. Indien een zelfde persoon achtereenvolgens verklaringen van verschillende taalaanhorigheid aflegt, stelt alleen de eerste verklaring zijn taalaanhorigheid geldig vast. Evenwel stelt tot de indiening van de akte van voordracht van de kandidaten voor de verkiezing van de gemeenteraad volgend op die van 8 oktober 2000 enkel de meest recente verklaring van taalaanhorigheid de taalaanhorigheid vast.

Voor de toepassing van het eerste lid, 1°, wordt de taalaanhorigheid van de gemeenteraadskiezers bepaald door de taal waarin hun identiteitskaart opgemaakt is, of, wanneer zij in de twee talen opgemaakt is, door de taal van de specifieke vermeldingen die erop aangebracht zijn.

Art. 23ter. De aangiften van de verkiezingsuitgaven, ingediend overeenkomstig artikel 23, worden bewaard op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg tot de honderdéénentwintigste dag na de datum van de verkiezingen.

Indien een klacht als bedoeld bij artikel 12 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, of een bezwaar als bedoeld bij artikel 74, § 1, tweede lid, wordt ingediend binnen honderdtwintig dagen na de datum van de verkiezingen, wordt de aangifte van de verkiezingsuitgaven van de kandidaat die het voorwerp is van de klacht, op hun verzoek overgezonden aan de betrokken procureur des Konings, aan het college bedoeld in artikel 83quinquies, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

Indien geen enkele klacht als bedoeld bij artikel 12 van dezelfde wet van 7 juli 1994, noch een bezwaar als bedoeld bij artikel 74, § 1, tweede lid, wordt ingediend binnen de in het vorige lid bepaalde termijn, kunnen de betrokken documenten door de kandidaten worden afgehaald. **Documenten die niet zijn afgehaald binnen dertig dagen na het verstrijken van voornoemde termijn, worden vernietigd.**

Art. 24. In de voordrachtsakte worden de kandidaten genummerd in de volgorde waarin ze worden voorgedragen. Deze nummering, zoals die bepaald is op het ogenblik van de definitieve afsluiting van de lijsten, wordt overgenomen op de stembiljetten of stemschermen.

Een kiezer mag niet meer dan één voordracht voor dezelfde verkiezing ondertekenen. De kiezer die dit verbod overtreedt is strafbaar met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijftien dagen en met geldboete van 130 tot 1.000 euro.

Art. 24bis. De Regering kan regels bepalen wat betreft de wijze waarop de naam van de kandidaten vermeld moet worden op de voordrachtsakte van de kandidaten. Nadat de voorzitter van het hoofdbureau de kandidatuur heeft aanvaard, dient de naam van de kandidaat op het stembiljet of stemscherm te verschijnen zoals die is aanvaard door de voorzitter.

Art. 24ter. Kandidaten kunnen beslissen om zich op te geven onder een andere benaming dan hun officiële identiteit. Het staat hen vrij een andere voornaam te kiezen dan hun eerste voornaam, indien die andere voornaam hun gebruikelijke voornaam is. Hetzelfde geldt voor de naam. De Regering bepaalt de regeling ter zake.

AFDELING IV. GETUIGEN

Art. 25. Vijf dagen vóór de verkiezing kunnen de kandidaten zoveel getuigen en zoveel plaatsvervangende getuigen aanwijzen als er stembureaus en stemopnemingsbureaus zijn.

Niemand mag als getuige worden aangewezen, indien hij geen gemeenteraadskiezer is in het administratief arrondissement.

De kandidaten beslissen voor iedere getuige in welk stembureau of stemopnemingsbureau hij tijdens de hele duur van de verrichtingen zijn opdracht zal vervullen. Zij geven hiervan zelf kennis aan de door hen aangewezen getuigen. Deze kennisgeving wordt medeondertekend door de voorzitter van het hoofdstembureau.

De getuigen die kiezer zijn in een andere gemeente moeten van hun hoedanigheid van gemeenteraadskiezer doen blijken door overlegging, hetzij van de oproepingsbrief voor de verkiezingen in hun gemeente, hetzij van een uittreksel uit de kiezerslijst.

De kandidaten kunnen als getuige of als plaatsvervangend getuige worden aangewezen. **De ambten van minister, staatssecretaris, parlementslid, burgemeester, schepen en OCMW-voorzitter zijn onverenigbaar met een functie als getuige.**

Kandidaten die te samen zijn voorgedragen, mogen slechts één getuige en één plaatsvervangend getuige per stembureau aanwijzen.

Indien meer dan één getuige voor een zelfde stembureau en voor een zelfde lijst is voorgedragen, weert het hoofdstembureau de boventallige getuigen door middel van lotingen, waarbij dezen eventueel voor andere stembureaus worden aangewezen. De voorzitter van het hoofdstembureau geeft hen daarvan dadelijk bericht. De lotingen geschieden onmiddellijk na het verstrijken van de termijn die voor het in ontvangst nemen van de getuigenaanwijzingen is gesteld, ongeacht het aantal aanwezige leden.

De getuigen hebben het recht de omslagen waarvan sprake in de artikelen 42, 46 en 52 te verzegelen en hun opmerkingen in het proces-verbaal te doen opnemen.

AFDELING V . CONTROLE VAN DE KANDIDATUREN

Art. 26. § 1. De kandidaten en de kiezers die de voordrachten van kandidaten hebben ingeleverd, mogen ter plaatse inzage nemen van alle ingediende voordrachten en schriftelijk hun opmerkingen aan het hoofdbureau meedelen.

Dit recht kan uitgeoefend worden gedurende de termijn bepaald voor de inlevering van de voordrachten en gedurende twee uren na het verstrijken van die termijn. Het kan ook nog uitgeoefend worden de zevenentwintigste dag vóór de stemming, van 13 tot 16 uur. Na het verstrijken van deze termijn sluit het hoofdbureau de kandidatenlijst voorlopig af.

§ 2. Met uitzondering van de leeftijdsvereiste, die moet vervuld zijn op de datum van de verkiezing, moet aan de verkiesbaarheidsvereisten voldaan zijn vanaf de dag waarop de lijst van de gemeenteraadskiezers wordt opgemaakt met toepassing van de artikelen 3, 6 of 77, tweede lid.

Het hoofdbureau wijst de kandidaten af die niet de hoedanigheid van kiezer bezitten. Het wijst ook niet-Belgische kandidaten van de Europese Unie af die bij hun akte van bewilliging niet de verklaring en, in voorkomend geval, evenmin het bewijs gevoegd hebben die bedoeld zijn in artikel 23, **§4, eerste en tweede lid.**

Het hoofdbureau wijst eveneens de lijsten af die niet hebben voldaan aan de bepalingen van artikel 23, **§9, alsook de lijsten waarvan de letterwoorden en logo's niet voldoen aan de bepalingen van artikel 22bis.**

Wanneer vastgesteld wordt dat de voorwaarden gesteld in artikel 23bis, §2, niet vervuld zijn, gaat het hoofdbureau over tot het weglaten van de vermelding van de taalaanhangsel.

Art. 26bis. Wanneer het hoofdbureau de voordracht van bepaalde kandidaten onregelmatig verklaart, worden de redenen van die beslissing in het proces-verbaal opgenomen en onmiddellijk wordt een uittreksel hieruit, met de woordelijke opgave van de aangevoerde redenen, bij aangetekende brief toegezonden aan de kiezer of de kandidaat die de akte waarop de afgewezen kandidaten voorkomen heeft ingeleverd.

Is de inlevering door twee of drie ondertekenaars gedaan dan wordt de brief gericht aan de indiener, die als eerste is aangewezen in de voordrachtsakte als het gaat over een voordracht van kandidaten door uittredende gemeenteraadsleden, of aan degene die als eerste

is aangewezen in de akte van bewilliging als het gaat over een voordracht van kandidaten door kiezers.

Wanneer de onverkiesbaarheid van een kandidaat als reden is aangevoerd, wordt het uittreksel uit het proces-verbaal op dezelfde wijze ook aan die kandidaat gestuurd.

Art. 26ter. Zij die de aanvaarde of afgewezen lijsten hebben ingeleverd of, bij hun ontstentenis, een van de erop voorkomende kandidaten, kunnen de zesentwintigste dag vóór de stemming, tussen 13 en 15 uur, op de plaats aangewezen voor het inleveren van de voordrachten, bij de voorzitter van het hoofdbureau tegen ontvangstbewijs een met redenen omkleed bezwaarschrift tegen de aanvaarding van bepaalde kandidaturen indienen.

De voorzitter van het hoofdbureau geeft aan de kiezer of de kandidaat die de betwiste voordracht heeft ingeleverd, onmiddellijk bij aangetekende brief kennis van het bezwaar, onder vermelding van de aangevoerde redenen. **Is de inlevering door twee of drie ondertekenaars gedaan dan wordt de brief gericht aan de indiener, die als eerste is aangewezen in de voordrachtsakte als het gaat over een voordracht van kandidaten door uittredende gemeenteraadsleden, of aan degene die als eerste is aangewezen in de akte van bewilliging als het gaat over een voordracht van kandidaten door kiezers.**

Wanneer de verkiesbaarheid van een kandidaat wordt betwist, wordt ook hij op dezelfde wijze daarover rechtstreeks ingelicht.

Art. 26quater. Indien het hoofdbureau bij het voorlopig afsluiten van de kandidatenlijst bepaalde kandidaten wegens onverkiesbaarheid afgewezen heeft of indien een bezwaarschrift, gegrond op de onverkiesbaarheid van een kandidaat, overeenkomstig artikel **26ter** is ingediend, verzoekt de voorzitter van het hoofdbureau schriftelijk het gemeentebestuur van de woonplaats van de kandidaat hem terstond per aangetekende expresbrief toe te zenden een voor eensluidend verklaard afschrift van of uittreksel uit alle stukken die dat bestuur in zijn bezit heeft en die omtrent de verkiesbaarheid van de kandidaat nadere aanwijzingen kunnen verschaffen.

Indien de kandidaat zijn woonplaats niet sedert ten minste vijftien dagen in de gemeente heeft en zijn de stukken waaruit onverkiesbaarheid kan blijken, nog niet bij het gemeentebestuur ingekomen, dan zendt deze laatste de schriftelijke uitnodiging van de voorzitter van het hoofdbureau door aan het gemeentebestuur van de vorige woonplaats.

De voorzitter kan, indien hij het dienstig acht, andere onderzoeken instellen zowel over de verkiesbaarheid van de betrokken kandidaten als over de andere aangevoerde onregelmatigheden.

Alle stukken die ter uitvoering van dit artikel worden aangevraagd, worden kosteloos afgegeven.

Art. 26quinquies. Zij die de aanvaarde of afgewezen lijsten hebben ingeleverd, of, bij hun ontstentenis, een van de erop voorkomende kandidaten, kunnen de vierentwintigste dag vóór de stemming, tussen 14 en 16 uur, op de plaats aangewezen voor het inleveren van de voordrachten, bij de voorzitter van het hoofdbureau tegen ontvangstbewijs een memorie indienen tot betwisting van de onregelmatigheden waarmee bij het voorlopig afsluiten van de kandidatenlijst rekening is gehouden of die de dag na die aansluiting ingeroepen zijn. Wanneer de onregelmatigheid gelegen is in onverkiesbaarheid van een kandidaat, kan een memorie worden ingediend met inachtneming van dezelfde regels.

De in het vorige lid bedoelde personen kunnen in voorkomend geval een verbeterings- of aanvullingsakte indienen

De verbeterings- of aanvullingsakte is alleen dan ontvankelijk wanneer de voordracht ofwel een of meer op de voordracht voorkomende kandidaten afgewezen zijn om een van de volgende redenen:

- 1° ontbreken van het vereiste aantal regelmatige handtekeningen van voordragende kiezers;
- 2° te groot aantal kandidaten;
- 3° gemis van regelmatige bewilliging;
- 4° geen of onvoldoende vermelding van de naam, de voornamen, de geboortedatum, het beroep, de hoofdverblijfplaats van de kandidaten of van de tot inlevering van de akte gemachtigde kiezers;
- 5° niet-nakoming van de regels omtrent de rangschikking van de kandidaten of de schikking van hun namen;
- 6° niet-nakoming van de regels omtrent de evenwichtige samenstelling van de kandidatenlijsten, bedoeld in artikel 23, § 9, van dit wetboek.
- 7° niet-nakoming van de regels omtrent het letterwoord of logo bedoeld in artikel 22bis.**

Behalve in het geval bedoeld in 6° van het voorgaande lid, mag de verbeterings- of aanvullingsakte geen naam van een nieuwe kandidaat bevatten. Behalve in het geval voorzien in 6° van het voorgaande lid, mag ze de in de afgewezen akte aangenomen volgorde van voordracht niet wijzigen.

Vermindering van een te groot aantal kandidaat-titularissen of kandidaat-opvolgers is slechts mogelijk wanneer uit een schriftelijke verklaring van een kandidaat blijkt dat hij zijn bewilligingsakte intrekt.

De nieuwe overeenkomstig het derde lid, 6°, voorgedragen kandidaten moeten de hun aangeboden kandidatuur in een schriftelijke verklaring bewilligen.

De geldige handtekeningen van de voordragende kiezers en van de bewilligende kandidaten, alsmede de regelmatige vermeldingen in de afgewezen voordracht, blijven van kracht, indien de verbeterings- of aanvullingsakte aanvaard wordt.

Art. 26sexies. Het hoofdbureau vergadert de vierentwintigste dag vóór de stemming, te 16 uur.

In voorkomend geval onderzoekt het de stukken die de voorzitter overeenkomstig de artikelen 26ter, 26quater en 26quinquies van deze ordonnantie ontvangen heeft, en beslist erover na de betrokkenen te hebben gehoord indien zij het verlangen. Het verbetert de kandidatenlijst, indien daartoe grond bestaat, en sluit ze daarna definitief af.

Tot deze vergadering worden enkel toegelaten zij die de lijsten hebben ingeleverd of, bij hun ontstentenis, de kandidaten die een stuk als bepaald bij de artikelen 26ter en 26quinquies hebben overhandigd, alsmede de getuigen aangewezen krachtens artikel 23, § 6, van dit wetboek.

Indien de verkiesbaarheid van een kandidaat wordt betwist, mogen ook die kandidaat en de indiener van het bezwaar, hetzij persoonlijk, hetzij bij gemachtigde, de vergadering bijwonen. Hun aanwezigheid, hetzij persoonlijk, hetzij bij gemachtigde, is een vereiste voor de ontvankelijkheid van het beroep waarvan sprake is in artikel 26septies van dit wetboek.

Art. 26septies. Wanneer het hoofdbureau een kandidatuur verwerpt wegens onverkiesbaarheid van

de kandidaat, wordt hiervan in het proces-verbaal melding gemaakt en, indien de afgewezen kandidaat aanwezig of vertegenwoordigd is, verzoekt de voorzitter de kandidaat of zijn gemachtigde desverlangd op het proces-verbaal een verklaring van beroep te ondertekenen.

Wanneer een bezwaar, gegrond op de onverkiesbaarheid van een kandidaat, afgewezen wordt, dient dezelfde procedure te worden toegepast en de indiener van het bezwaar of zijn gemachtigde wordt verzocht een verklaring van beroep te ondertekenen, indien hij het verlangt.

Art. 26octies. Artikel 125, derde en vierde lid en de artikelen 125bis, 125ter en 125quater van het Kieswetboek, zijn van toepassing mits de volgende wijzigingen:

1° in het voorlaatste lid van artikel 125 worden volgende woorden weggelaten “Voor de Kamer van volksvertegenwoordigers” alsook de tweede zin;

2° in elk van deze artikelen wordt het woord “arrondissementshoofdbureau” vervangen door het woord “hoofdbureau”.

Art. 125 van het Kieswetboek:

Wanneer het hoofdbureau van de kieskring of collegehoofdbureau een kandidatuur verwerpt wegens onverkiesbaarheid van de kandidaat, wordt hiervan in het proces-verbaal melding gemaakt en, indien de afgewezen kandidaat aanwezig of vertegenwoordigd is, verzoekt de voorzitter de kandidaat of zijn gemachtigde desverlangd op het proces-verbaal een verklaring van beroep te ondertekenen.

Wanneer een bezwaar, gegrond op de onverkiesbaarheid van een kandidaat, afgewezen wordt, dient dezelfde procedure te worden toegepast en de indiener van het bezwaar of zijn gemachtigde wordt verzocht een verklaring van beroep te ondertekenen, indien hij het verlangt.

Voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers wordt de zaak ingeval van beroep zonder dagvaarding of oproeping voor de eerste Kamer van het hof van beroep van het rechtsgebied gebracht op de twintigste dag vóór de verkiezing, om 10 uur 's morgens, zelfs indien die dag een feestdag is. Voor de verkiezing voor de Senaat wordt de zaak volgens dezelfde modaliteiten en binnen dezelfde termijnen voor de eerste Kamer van het hof van beroep van Antwerpen of Luik gebracht naargelang het gaat om kandidaten die voor het Nederlandse of het Franse kiescollege zijn voorgedragen.

Beslissingen van het hoofdbureau van de kieskring of collegehoofdbureau die geen betrekking hebben op de verkiesbaarheid van kandidaten, zijn niet vatbaar voor beroep met uitzondering van de beslissingen genomen op grond van artikel 119ter.

Art. 125bis van het Kieswetboek:

De drieëntwintigste dag vóór de verkiezing houdt de voorzitter van het hof van beroep zich, tussen 11 en 13 uur, in zijn kabinet ter beschikking van de voorzitters der hoofdbureaus van de kieskring of van de voorzitter van het collegehoofdbureau van zijn rechtsgebied, om er uit hun handen te ontvangen een uitgifte van de processen-verbaal houdende de verklaringen van beroep, alsmede alle stukken betreffende de geschillen waarvan de hoofdbureaus kennis hebben gehad.

Bijgestaan door zijn griffier, maakt hij van deze overhandiging akte op.

Art. 125ter van het Kieswetboek:

De voorzitter van het hof van beroep brengt de zaak op de rol van een terechtzitting van de eerste kamer van dit hof, die moet plaatshebben op de twintigste dag vóór de verkiezing te 10 uur 's morgens, zelfs indien die dag een feestdag is.

De eerste kamer van het hof onderzoekt de zaken van verkiesbaarheid met voorrang boven alle andere.

Ter openbare terechtzitting doet de voorzitter voorlezing van de stukken van het dossier. Hij verleent vervolgens het woord aan de eiser in beroep en eventueel aan de verweerder; dezen mogen zich laten vertegenwoordigen en bijstaan door een raadsman.

Het hof, het advies van de procureur-generaal gehoord, beslist staande de vergadering bij een arrest, dat ter openbare terechtzitting wordt voorgelezen; dit arrest wordt niet betekend aan de betrokkene, maar neergelegd ter griffie van het hof, waar hij er kosteloos inzage van kan nemen.

Het beschikkende gedeelte van het arrest wordt door de zorg van het openbaar ministerie telegrafisch ter kennis van de voorzitter van het betrokken hoofdbureau van de kieskring of collegehoofdbureau gebracht ter plaatse door deze aangewezen.

Het dossier van het hof wordt, met een uitgifte van het arrest, binnen acht dagen toegezonden aan de griffier van de vergadering die belast is met het onderzoek van de geloofsbrief van de gekozenen.

Art. 27. Een kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één lijst voor eenzelfde verkiezing. De bewilligende kandidaat die deze verbodsbepaling overtreedt, is strafbaar met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijftien dagen en met geldboete van 130 tot 1.000 euro. Zijn naam wordt geschrapt van alle lijsten waarop hij voorkomt.

Art. 28. Opgeheven.

AFDELING VI. DEFINITIEVE AFSLUITING VAN DE LIJSTEN

Art. 29. **Het gemeentebestuur gaat over tot aanplakking van de kandidatenlijst zodra deze definitief is afgesloten.**

Het aanplakbiljet vermeldt met vette letter in zwarte inkt de naam van de kandidaten, in dezelfde vorm als hieronder voor het stembiljet wordt bepaald, alsmede hun voornamen, hun beroep en hun woonplaats. **Het vermeldt eveneens de door de Regering vastgestelde onderrichtingen aan de kiezers.**

Vanaf de negentiende dag vóór de stemming deelt de voorzitter van het hoofdstembureau de officiële kandidatenlijst mee aan de kandidaten en aan de kiezers die hen hebben voorgedragen, indien zij het vragen.

Art. 30. §1. **Op de dag van de definitieve afsluiting van de lijsten, gaat de voorzitter van het hoofdbureau, onmiddellijk na het afsluiten van de lijsten, over tot de loting van de nummers van lijsten die geen gemeenschappelijk volgnummer hebben. De loting gebeurt vanaf het eerstvolgende hogere nummer ten opzichte van het laatste nummer dat werd toegekend bij de loting door de Regering.**

Er wordt eerst een volgnummer toegekend aan de volledige lijsten, vervolgens aan de onvolledige lijsten.

§2. **Onmiddellijk na het afsluiten van de kandidatenlijst maakt het hoofdbureau het stembiljet of het stemscherm op overeenkomstig het door de Regering bepaald model.**

Op het stembiljet of op het –scherm met alle lijsten van kandidaten hebben de letterwoorden en logo's van de lijsten dezelfde hoogte.

§3. **De kandidatenlijsten worden op het stembiljet naast elkaar geplaatst. Boven de naam en de voornaam van elke alleenstaande kandidaat en boven elke kandidatenlijst staan een stemvak en een volgnummer in Arabische cijfers van ten minste 1 centimeter hoogte en 4 millimeter breedte, alsook het letterwoord of logo, overeenkomstig artikel 22bis, vermeld wordt in de voordracht van kandidaten.**

De naam en voornaam van elke kandidaat op de lijst worden voorafgegaan door een volgnummer en worden gevolgd door een kleiner stemvak.

De stemvakken zijn zwart, met in het midden een stipje van dezelfde kleur als het papier en van 4 mm diameter.

De namen en voornamen van de kandidaten worden in de volgorde van de voordracht vermeld in de kolom bestemd voor de lijst waartoe zij behoren.

§4. De lijsten worden op het stembiljet of op het model van stemscherm gerangschikt in de volgorde van hun nummer, toegekend krachtens §1 en artikel 22*bis*.

Het bureau kan beslissen dat twee of meer onvolledige lijsten in een zelfde kolom worden ondergebracht. In dat geval bepaalt het bij loting de plaats van de kolommen en de nummers van de lijsten die in deze kolommen moeten worden opgenomen.

Voor de toepassing van de vorige bepalingen worden alleenstaande kandidaten geacht een onvolledige lijst te vormen.

Art. 30bis. Opgeheven.

Art. 30ter. In geval van beroep verdaagt het hoofdstembureau de verrichtingen bepaald in de artikelen 29 en 30, en het vergadert de twintigste dag vóór de verkiezing, te 18 uur, om tot die verrichtingen te kunnen overgaan zodra het in kennis is gesteld van de beslissingen van het hof van beroep.

AFDELING VII. STEMBILJETTEN

Art. 31. Zodra het hoofdstembureau de tekst en de inrichting van de stembiljetten heeft vastgesteld, laat de voorzitter van dit bureau de biljetten met zwarte inkt op stempapier drukken of vermenigvuldigen. Dit is wit van kleur. Het is verboden enig ander stembiljet te bezigen.

In ieder geval moeten de stembiljetten die voor een zelfde stemming gebezigd worden, volkomen gelijk zijn.

De afmetingen van de stembiljetten worden bij besluit van de Regering bepaald op basis van het aantal te kiezen leden.

Art. 32. Daags vóór de stemming zendt de voorzitter van het hoofdstembureau de voor de verkiezing nodige stembiljetten in verzegelde omslag aan de voorzitter van elke stemafdeling; op de omslag worden vermeld het adres en het aantal ingesloten stembiljetten. De omslag mag niet worden ontzegeld en geopend dan in aanwezigheid van het regelmatig samengestelde stembureau.

De stembiljetten worden onmiddellijk nageteld en de uitslag wordt in het proces-verbaal opgetekend.

De voorzitter van het hoofdstembureau zendt terzelfdertijd aan de voorzitter van elk stemopnemingsbureau het formulier dat hij heeft laten opmaken overeenkomstig de voorschriften van artikel 52 en dat de voorzitters van de stemopnemingsbureaus na de stemopneming moeten invullen.

HOOFDSTUK II. INRICHTING VAN DE STEMLOKALEN EN STEMMING

AFDELING I. STEMBUREAUS

Art. 33. Het stemlokaal en de stemhokjes worden ingericht **volgens het model dat bij besluit van de Regering is vastgelegd.**

De Regering kan evenwel de afmetingen en de schikking wijzigen volgens de vereisten van de lokalen.

Er is ten minste één stemhokje per honderdvijftig kiezers.

Zodra het stembureau is samengesteld, controleert de voorzitter in aanwezigheid van de leden van het bureau en voor de aanvang van stemming of de stembussen leeg zijn, waarna deze gesloten worden.

Art. 34. De lijst der kiezers van de gemeente wordt in het wachtlokaal opgehangen, alsook de onderrichtingen aan de kiezers die vastgesteld zullen worden door besluit van de Regering, en de tekst van titel V van **het Kieswetboek.**

De tekst van artikel 35ter en 35quater wordt eveneens aangeplakt. De onderrichtingen zoals vermeld in voorgaand lid worden bovendien buiten elk stembureau aangeplakt.

Een laatste gecoördineerd exemplaar van het Brussels Gemeentelijk Kieswetboek en een exemplaar van de wet van 11 april 1994 betreffende de geautomatiseerde stemming worden in het wachtlokaal ter inzage gelegd voor de kiezers; een deel exemplaren wordt in het gedeelte van het lokaal waar de stemming plaatsheeft, ter inzage gelegd voor de leden van het stembureau.

Art. 35. De kiescolleges zijn alleen bevoegd voor de verkiezing waarvoor zij zijn opgeroepen.

De kiezers mogen zich niet doen vervangen dan op grond van stemming bij volmacht overeenkomstig artikel 42bis van dit wetboek.

Art. 35bis. De voorzitter van het stembureau neemt de nodige maatregelen om orde en rust te handhaven in de omgeving van het gebouw waar de verkiezing plaatsheeft.

Hij is tevens belast met de handhaving van de orde in het lokaal en kan die bevoegdheid wat het wachtlokaal betreft, aan een lid van het stembureau overdragen.

Alleen de leden van het stembureau, de kiezers van de stemafdelingen, hun gevolmachtigde of begeleider worden in het wachtlokaal toegelaten.

De getuigen die zijn aangewezen overeenkomstig artikel 25, worden in het stemlokaal toegelaten op vertoon van hun oproepingsbrief aan de voorzitter van het stembureau.

In het gedeelte van het lokaal waar wordt gestemd, worden de kiezers niet langer toegelaten dan nodig is om hun stembiljet in te vullen en in de bus te steken.

De deskundigen, die zijn aangewezen bij artikel 5bis van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming, en de personen die belast zijn met het verlenen van technische bijstand worden toegelaten in de stembureaus op de dag van de stemming na vertoon aan de voorzitter van het stembureau van hun legitimatiekaart uitgereikt door het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Niemand mag de stembureaus gewapend betreden.

In de vergaderzaal of in de nabijheid van het stemlokaal mag geen gewapende macht worden opgesteld zonder opvordering van de voorzitter. De burgerlijke overheid en de militaire bevelhebbers zijn gehouden zijn opvorderingen op te volgen.

Art. 35ter. Hij die, zonder lid van het stembureau, kiezer van de stemafdeling, **getuige**, deskundige aangewezen bij artikel 5bis van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming, of verlener van technische bijstand te zijn, gedurende de kiesverrichtingen het lokaal van een der stemafdelingen betreedt, wordt op bevel van de voorzitter of van zijn gemachtigde uit het lokaal verwijderd; indien hij weerstand biedt of opnieuw binnentreedt, wordt hij gestraft met geldboete van 250 tot 2.500 euro.

De Regering kan waarnemers, afkomstig van door België erkende internationale organisaties, of afgevaardigd door andere landen, machtigen om alle kiesverrichtingen te volgen.

Art. 35quater. Zij die in het stemlokaal de stemming proberen te beïnvloeden of op enigerlei wijze aanzetten tot wanorde, worden door de voorzitter of zijn gemachtigde tot de orde geroepen; indien zij daarmee voortgaan, kan de voorzitter of zijn gemachtigde hen doen verwijderen, met dien verstande dat hij hen opnieuw moet binnenlaten om te stemmen.

Van het bevel tot verwijdering wordt in het procesverbaal melding gemaakt en de schuldigen worden gestraft met een geldboete van 250 tot 2.500 euro.

AFDELING II. VERLOOP VAN DE STEMMING

Art. 35quinquies. Niemand is **verplicht** het geheim van zijn stem bekend te maken, zelfs bij een gerechtelijk onderzoek of geschil of bij een parlementair onderzoek.

Art. 36. De kiezers worden tot de stemming toegelaten van 8 tot 13 uur bij manuele stemming en van 8 tot 16 uur bij geautomatiseerde stemming. De Regering kan bij besluit de openingsuren van de stemlokalen verlengen.

Kiezers die zich in het stemlokaal bevinden vóór het sluitingsuur van de stembureaus worden nog tot de stemming toegelaten.

Naarmate de kiezers zich aanmelden, voorzien van hun oproepingsbrief en hun identiteitskaart, houdt de secretaris aantekening van hun naam op de afroepingslijst; de voorzitter of een door hem aangewezen bijzitter doet hetzelfde op een andere lijst van de kiezers der stemafdeling, na zich te hebben vergewist dat de opgaven van de lijst overeenstemmen met de vermeldingen van de oproepingsbrief en van de identiteitskaart. **Er wordt eveneens nagegaan of het aangezicht van de persoon overeenstemt met de foto op de identiteitskaart.** De namen van de kiezers die niet ingeschreven zijn op de kiezerslijst van de stemafdeling maar door het stembureau tot de stemming zijn toegelaten, worden op beide lijsten ingeschreven.

De kiezer die niet voorzien is van zijn oproepingsbrief kan tot de stemming toegelaten worden, indien zijn identiteit en zijn kiesbevoegdheid door het bureau worden erkend.

De voorzitters, de secretarissen, de getuigen en de plaatsvervangende getuigen stemmen in de afdeling waar zij hun opdracht vervullen.

Hij die niet ingeschreven is op de aan de voorzitter bezorgde lijst wordt niet tot de stemming toegelaten dan na overhandiging, hetzij van een beslissing van het college van burgemeester en

schepenen of van een uittreksel uit een arrest van het Hof van beroep waarbij zijn inschrijving wordt bevolen, hetzij van een getuigschrift van het college van burgemeester en schepenen waarbij bevestigd wordt dat de betrokkene de hoedanigheid van kiezer bezit.

Ondanks de inschrijving op de lijst mag het stembureau niet tot de stemming toelaten degenen van wie het college van burgemeester en schepenen of het Hof van beroep de schrapping heeft uitgesproken bij een beslissing of een arrest waaruit een uittreksel is overgelegd; degenen die onder toepassing vallen van een der bepalingen van de artikelen 6 en 7 van het Kieswetboek en wier onbekwaamheid blijkt uit een stuk waarvan de wet de afgifte voorschrijft; degenen van wie bewezen is hetzij door stukken, hetzij door eigen bekentenis, dat zij op de dag van de verkiezing de stemgerechtigde leeftijd niet hebben bereikt of dezelfde dag reeds in een andere afdeling of een andere gemeente hebben gestemd.

(Art.6 en 7 van het Kieswetboek : supra)

Art. 37. De kiezer ontvangt een stembiljet uit de handen van de voorzitter.

Dit biljet, na rechthoekig in vier te zijn dicht gevouwen zodanig dat de stemvakken bovenaan op de lijst zich aan de binnenzijde bevinden, wordt open voor de voorzitter gelegd die het in dezelfde vouwen weer toevouwt; het wordt aan de keerzijde gemerkt met een stempel dragende de naam van de gemeente waar de stemming plaats heeft en de datum van de verkiezing. Het bureau wijst ten minste vijf plaatsen aan waar de stempel mag worden aangebracht; daarna wordt de plaats door het lot bepaald. Deze loting wordt, op verzoek van een der leden van het stembureau of van een getuige, eens of meermaals herhaald gedurende de verrichtingen. Oordeelt het stembureau een dergelijk voorstel niet dadelijk te kunnen aannemen, dan kan het lid van het stembureau of de getuige eisen dat de redenen van de weigering in het proces-verbaal worden opgenomen.

De kiezer begeeft zich onmiddellijk naar een van de stemhokjes; hij brengt er zijn stem uit, toont aan de voorzitter het behoorlijk opnieuw in vier gevouwen stembiljet met de stempel aan de buitenzijde en steekt het in de stembus, nadat de voorzitter of een door hem aangesteld bijzitter de oproepingsbrief heeft gemerkt met de in het tweede lid bedoelde stempel. Het is de kiezer verboden zijn stembiljet bij het verlaten van het stemhokje op zodanige wijze open te vouwen dat de door hem uitgebrachte stem bekend wordt. Doet hij zulks, dan neemt de voorzitter het opengevouwen biljet terug, dat onmiddellijk onbruikbaar wordt gemaakt, en hij verplicht de kiezer opnieuw te stemmen.

Een kiezer die wegens een lichaamsgebrek niet in staat is om zich alleen naar het stemhokje te begeven of om zelf zijn stem uit te brengen, mag zich met toestemming van de voorzitter door iemand laten geleiden of bijstaan. Beider naam wordt in het proces-verbaal vermeld.

Betwist een bijzitter of een getuige de echtheid of de ernst van het aangevoerde lichaamsgebrek, dan beslist het stembureau en zijn met redenen omklede beslissing wordt in het proces-verbaal opgenomen.

AFDELING III. VERKIEZINGSUITGAVEN

Art. 38. Bij gewone en buitengewone vernieuwing van de gemeenteraden, zijn alle verkiezingsuitgaven betreffende het stempapier ten laste van het Gewest in het geval er niet wordt teruggegrepen naar de elektronische stemming.

Volgende verkiezingsuitgaven zijn ten laste van de gemeenten:

1° het presentiegeld, alsmede de reisvergoeding wa arop de leden van de kiesbureaus kunnen aanspraak maken, onder de voorwaarden bepaald door de Regering;

2° de reisvergoeding van de kiezers die niet in de gemeente, waar ze zijn ingeschreven als kiezer, verblijven, onder de voorwaarden bepaald door de Regering;

3° de verzekeringspremies om de lichamelijke schade te dekken die voortvloeien uit ongevallen die leden van de kiesbureaus zijn overkomen in de uitoefening van hun ambt; de Regering bepaalt de regels volgens welke deze risico's worden gedekt.

Zijn eveneens ten laste van de gemeenten: de stembussen, scheidingsmuren, lessenaars, omslagen en potloden die ze voorzien in gevolge de door de Regering goedgekeurde modellen.

Alle andere verkiezingsuitgaven zijn ten laste van de gemeenten.

Art. 39. Opgeheven.

AFDELING IV. STEMMINGSWIJZE

Art. 40. § 1. De kiezer mag zoveel stemmen uitbrengen als er zetels toe te kennen zijn.

Wil de kiezer zijn stem geven aan een van de voorgedragen lijsten en kan hij zich verenigen met de volgorde waarin de kandidaten op die lijst voorkomen, dan brengt hij zijn stem uit in het stembak bovenaan op die lijst.

Wil hij deze orde wijzigen, dan brengt hij een of meer naamstemmen uit in het stembak naast de naam van de kandidaat of kandidaten van die lijst aan wie hij de voorkeur wenst te geven.

§ 2. Het stemmerk, zelfs op onvolmaakte wijze aangebracht, is geldig, tenzij het voornemen om het stembiljet herkenbaar te maken duidelijk blijkt.

De kiezer die door onoplettendheid het hem overhandigde stembiljet beschadigt, kan aan de voorzitter een ander vragen, tegen teruggave van het eerste, dat onmiddellijk onbruikbaar gemaakt wordt.

De voorzitter schrijft op de stembiljetten die met toepassing van het tweede lid en van artikel 37, derde lid, zijn teruggenomen, de vermelding : "Teruggenomen stembiljet" en parafeert ze.

AFDELING V. SLUITING VAN DE STEMMING

Art. 41. Wanneer de stemming gesloten is, maakt het stembureau aan de hand van de lijsten, door de voorzitter of een bijzitter en door de secretaris gehouden, een staat op van de kiezers die op de kiezerslijsten van de stemafdeling voorkomen en niet aan de verkiezing hebben deelgenomen.

Deze staat, ondertekend door alle leden van het stembureau, wordt door de voorzitter van het bureau binnen drie dagen toegezonden aan de vrederechter van het kanton.

De voorzitter vermeldt op de staat de gemaakte opmerkingen en voegt er de verantwoordingsstukken bij, die de afwezigen hem hebben doen geworden.

Hij voegt daarbij een opgave van de kiezers die met toepassing van artikel 36, zesde lid van het Brussels Gemeentelijk Kieswetboek tot de stemming worden toegelaten, ofschoon zij op de kiezerslijsten van de stemafdeling niet waren ingeschreven.

Art. 42. Het stembureau stelt vast en vermeldt in het proces-verbaal hoeveel kiezers aan de stemming

hebben deelgenomen, hoeveel stembiljetten teruggenomen zijn met toepassing van de artikelen 37, derde lid, en 40, § 2, tweede lid, en hoeveel biljetten ongebruikt gebleven zijn.

De teruggenomen en de niet gebruikte stembiljetten worden in afzonderlijke, te verzegelen omslagen gesloten.

De kiezerslijsten die gediend hebben voor het aantekenen van de namen, worden in een derde te verzegelen omslag gesloten, na behoorlijk ondertekend te zijn door de leden van het stembureau die de aantekeningen gedaan hebben, en door de voorzitter.

Op elke omslag wordt de inhoud vermeld, evenals de naam van de gemeente, de dag van de verkiezing en het nummer van het stembureau.

AFDELING VI. STEMMING BIJ VOLMACHT

Art. 42bis. § 1. De volgende kiezers kunnen een andere kiezer machtigen om in hun naam te stemmen:

1° de kiezer die wegens ziekte of gebrekkigheid niet in staat is om zich naar het stembureau te begeven of er naartoe gevoerd te worden. Deze onbekwaamheid moet blijken uit een medisch attest. Geneesheren, die als kandidaat voor de verkiezing zijn voorgedragen, mogen een dergelijk attest niet afgeven;

2° de kiezer die om beroeps- of dienstredenen :

a) in het buitenland is opgehouden, alsook de kiezers leden van zijn gezin of van zijn gevolg die met hem aldaar verblijven ;

b) zich de dag van de stemming in het Rijk bevindt, maar in de onmogelijkheid verkeert zich in het stembureau te melden.

Van de onder a) en b) bedoelde onmogelijkheid moet blijken door een attest van de militaire of burgerlijke overheid of van de werkgever onder wie betrokkene ressorteert;

3° de kiezer die het beroep van schipper, marktkramer of kermisreiziger uitoefent en de leden van zijn gezin die met hem samenwonen. Van de uitoefening van het beroep moet blijken door een attest van de burgemeester van de gemeente waar de betrokkene in het bevolkingsregister is ingeschreven;

4° de kiezer die de dag van de stemming ten gevolge van een rechterlijke maatregel in een toestand van vrijheidsbeneming verkeert. Deze toestand wordt bevestigd door de directie van de inrichting waar de betrokkene zich bevindt;

5° de kiezer die om redenen in verband met zijn geloofsovertuiging in de onmogelijkheid verkeert zich op het stembureau te melden. Deze onmogelijkheid moet blijken uit een attest dat is afgegeven door de religieuze overheid;

6° de student die zich, om studieredenen, in de onmogelijkheid bevindt zich in het stembureau te melden, op voorwaarde dat hij een attest overlegt van de directie van de instelling waar hij studeert;

7° de kiezer die, om andere dan de hiervoor genoemde redenen, de dag van de stemming niet in zijn woonplaats is wegens een tijdelijk verblijf in het buitenland, en zich bijgevolg in de onmogelijkheid bevindt zich in het stembureau te melden, voor zover de onmogelijkheid door de burgemeester van zijn woonplaats of zijn gemachtigde vastgesteld is, na overlegging van de nodige bewijsstukken, of, in het geval dat de kiezer zich in de onmogelijkheid bevindt een dergelijk bewijsstuk voor te leggen, op grond van een verklaring op erewoord; de Regering bepaalt het model van de bovenvermelde verklaring en het model van het attest dat door de burgemeester of zijn gemachtigde wordt afgegeven. De aanvraag wordt ingediend bij de

burgemeester van de woonplaats ten laatste op de dag die deze van de verkiezing voorafgaat.

§ 2. Als gemachtigde kan elke andere kiezer aangewezen worden.
Iedere gemachtigde mag slechts één volmacht hebben.

§ 3. De volmacht wordt gesteld op een formulier waarvan het model door de Regering wordt bepaald; het wordt kosteloos afgegeven op de gemeentesecretarie.

De volmacht vermeldt de verkiezingen waarvoor ze geldig is, de naam, de voornamen, de geboortedatum en het adres van de volmachtgever en van de gemachtigde.

Het volmachtformulier wordt door de volmachtgever en de gemachtigde ondertekend.

§ 4. Ten einde tot de stemming te worden toegelaten, overhandigt de gemachtigde aan de voorzitter van het stembureau waar de volmachtgever had moeten stemmen, de volmacht en een van de in § 1 vermelde attesten en vertoont hij hem zijn identiteitskaart en zijn oproepingsbrief waarop de voorzitter vermeldt "heeft bij volmacht gestemd".

§ 5. De volmachten worden bij de in artikel 41, eerste lid, van het Brussels Gemeentelijk Kieswetboek bedoelde staat gevoegd en, met die staat, aan de vrederechter van het kanton gezonden.

Art. 43. Opgeheven.

HOOFDSTUK III. STEMOPNEMING

AFDELING I. SAMENSTELLING VAN DE STEMOPNEMINGSBUREAUS

Art. 44.. De stemopnemingsbureaus bestaan uit een voorzitter, een secretaris benoemd door de voorzitter van het bureau, alsmede uit:

- 1) drie bijzitters en drie plaatsvervangende bijzitters wanneer het aantal te verkiezen raadsleden minder dan zevenentwintig bedraagt;
- 2) vier bijzitters en vier plaatsvervangende bijzitters wanneer dat aantal meer dan zevenentwintig bedraagt.

De voorzitters en de bijzitters van de stemopnemingsbureaus worden aangewezen in de volgorde bepaald bij artikel 10, **§2, derde lid** van dit wetboek, door de voorzitter van het hoofdstembureau, die de betrokkenen dadelijk van hun aanwijzing in kennis stelt. **Hij maakt daartoe gebruik van de lijst vermeld in artikel 10ter, §1, 1°.**

De leden van de stemopnemingsbureaus leggen de bij artikel 19, eerste lid, voorgeschreven eed af.

Art. 44bis. Ieder stemopnemingsbureau neemt de stembiljetten van verscheidene stembureaus in ontvangst. Het aantal kiezers die ingeschreven zijn in de stembureaus waarvan de stembiljetten naar eenzelfde stemopnemingsbureau gaan, mag 2 400 niet overschrijden.

Art. 44ter. De voorzitter van het kantonhoofdbureau gaat, vijf dagen vóór de stemming, nadat de

formaliteiten bepaald voor de aanwijzing van de getuigen zijn vervuld, bij loting over tot de aanwijzing van de stembureaus waarvan de stembiljetten door elk opnemingsbureau onderzocht zullen worden.

De getuigen die aangewezen zijn om de vergadering van het kantonhoofdbureau bij te wonen, mogen aanwezig zijn.

Art. 44quater. De stemopnemingsbureaus zijn gevestigd in de lokalen door de voorzitter van het kantonhoofdbureau aangewezen. Deze geeft bij ter post aangetekende brief aan de voorzitters en de bijzitters van de stemopnemingsbureaus onmiddellijk kennis van de plaats van vergadering van het stemopnemingsbureau waar zij hun taak moeten vervullen en wijst het lokaal aan waar hij zitting zal houden om het dubbel van de stemopnemingsbureau te ontvangen overeenkomstig artikel **52, vijfde lid**.

Hij geeft onmiddellijk bij ter post aangetekende brief aan de voorzitters van de stembureaus kennis van de plaats van vergadering van het stemopnemingsbureau dat de stembiljetten van hun bureau moet ontvangen.

Art. 44quinquies. Het opnemingsbureau moet ten laatste om 14 uur samengesteld zijn.

Bij verhindering of afwezigheid van één van de leden, op het ogenblik van de verrichtingen, zorgt het bureau voor de nodige aanvulling. Zijn de leden van het bureau het oneens over de keus, dan beslist de stem van het oudste lid.

Van dit alles wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.

Art. 44sexies. Opgeheven.

Art. 45. De stembussen waarin de stembiljetten zich bevinden worden aanstonds na het sluiten van de stemming verzegeld met de zegels van de voorzitter en een bijzitter. Ook de getuigen mogen er hun zegel op zetten. De verzegeling bedekt inzonderheid de sleuf van de stembus.

Indien de stemopneming moet geschieden in een ander lokaal dan waar de stemming heeft plaatsgehad, worden de stembussen en de sleutels ervan overgebracht door de voorzitter, vergezeld van de getuigen.

Bij elke stembus wordt een nota gevoegd, met aanduiding van het aantal stembiljetten die volgens het proces-verbaal in die bus moeten liggen.

Art. 46 In de stembureaus die geen stemopneming te doen hebben, wordt het proces-verbaal gesloten, nadat erin is vermeld dat de voorzitter zich belast heeft met het bewaren en in voorkomend geval met het overbrengen van de stembus naar het stemopnemingsbureau.

Dit proces-verbaal, ondertekend door de leden van het stembureau en de getuigen, wordt in een te verzegelen omslag gesloten. Deze omslag en de omslagen bedoeld in artikel 42 worden samen in een te verzegelen pak gesloten, dat de voorzitter van het stembureau binnen vierentwintig uren doet toekomen aan de voorzitter van het **hoofdbureau**.

Art. 47. Zodra het stemopnemingsbureau in het bezit is van de stembussen die het moet onderzoeken, wijst de voorzitter, bij loting voor elke kandidatenlijst, behoudens onderlinge overeenstemming van de getuigen, uit de aanwezige getuigen van de stembureaus waarvan hem de stembussen zijn overhandigd, degene aan die bij de stemopneming aanwezig moet zijn. De niet aangewezen getuigen gaan

onmiddellijk weg en van een en ander wordt in het proces-verbaal melding gemaakt.

AFDELING II. STEMOPNEMINGSPROCES

Art. 48. Het stemopnemingsbureau begint met de stemopneming zodra het alle voor hem bestemde omslagen ontvangen heeft.

Art. 49. In de bureaus die met de stemopneming belast zijn, opent de voorzitter, in aanwezigheid van de leden van het bureau en van de getuigen, de stembussen en telt de stembiljetten die zij bevatten, zonder ze open te vouwen. Hij kan een of twee bijzitters gelasten tegelijk met hem deze telling te doen.

Het aantal in elke stembus gevonden stembiljetten wordt vermeld in het proces-verbaal.

Art. 50. § 1. De voorzitter en een van de leden mengen alle door het bureau op te nemen stembiljetten dooreen, vouwen ze open en delen ze in de volgende categorieën in :

- 1° stembiljetten met geldige stemmen voor de eerste lijst of voor kandidaten van deze lijst;
- 2° hetzelfde voor de tweede lijst en in voorkomend geval voor de volgende lijsten;
- 3° twijfelachtige stembiljetten;
- 4° blanco of ongeldige stembiljetten.

Na deze eerste indeling worden de stembiljetten van elk van de categorieën voor de verschillende lijsten verder verdeeld in twee categorieën :

1. stembiljetten waarop bovenaan op een lijst is gestemd;
2. stembiljetten waarop naast de naam van een of meer kandidaten is gestemd.

Stembiljetten waarop zowel bovenaan op een lijst als naast de naam van een of meer kandidaten is gestemd, worden in de tweede ondercategorie geplaatst.

§ 2. Wanneer de indeling van de stembiljetten beëindigd is, worden deze zonder verandering van de indeling onderzocht door de andere leden van het bureau en de getuigen, die hun opmerkingen en bezwaren aan het bureau voorleggen.

De bezwaren, het advies van de getuigen en de beslissing van het bureau worden in het proces-verbaal opgenomen.

De twijfelachtige stembiljetten en die waartegen bezwaren zijn ingebracht, worden volgens de beslissing van het bureau gevoegd bij de categorie waartoe zij behoren.

De stembiljetten van elke categorie worden achtereenvolgens door twee leden van het bureau geteld.

De ongeldig verklaarde en de betwiste, niet echter de blanco stembiljetten, worden door twee leden van het bureau en door een van de getuigen geparafeerd.

§ 3. Alle stembiljetten, ingedeeld zoals hierboven is bepaald, worden in afzonderlijke omslagen gesloten.

Het bureau stelt vervolgens vast het gezamenlijk aantal geldige stembiljetten, het aantal blanco of

ongeldige stembiljetten, en voor elke lijst het aantal volledige lijststembiljetten (d.w.z. bovenaan op de lijst ingevuld), het aantal onvolledige lijststembiljetten (d.w.z. waarop alleen gestemd is voor een of meer kandidaten van de lijst), het aantal naamstemmen behaald door elke kandidaat.

Al die getallen worden in het proces-verbaal vermeld.

Art. 51. Ongeldig zijn :

- 1° Alle andere stembiljetten dan die welke volgens de wet mogen worden gebruikt;
- 2° De stembiljetten waarop meer dan een lijststem voorkomt of waarop stemmen voor kandidaten van verschillende lijsten voorkomen;
- 3° De stembiljetten waarop een kiezer een stem heeft uitgebracht bovenaan op een lijst en tegelijk een of meer stemmen naast de naam van een of meer kandidaten van een of meer andere lijsten;
- 4° De stembiljetten waarop geen stem tot uitdrukking is gebracht;
- 5° De stembiljetten waarvan de vorm en de afmetingen veranderd zijn, die binnenin een papier of enig voorwerp bevatten of die de kiezer herkenbaar maken door een teken, een doorhaling of een bij de wet niet geoorloofd merk.

Niet ongeldig zijn de stembiljetten waarop de kiezer tegelijk bovenaan op een lijst en naast de naam van een of meer kandidaten van dezelfde lijst gestemd heeft. In dat geval wordt de stem bovenaan op de lijst als niet-bestaande beschouwd.

AFDELING III. AFSLUITING VAN DE STEMOPNEMINGSVERRICHTINGEN

Art. 52. Het proces-verbaal van de verrichtingen wordt staande de vergadering opgemaakt en door de leden van het bureau en **eventueel** de getuigen ondertekend.

De uitslagen van de stemopneming in het proces-verbaal worden vermeld in de volgorde en naar de aanwijzingen van een modeltabel op te maken door de voorzitter van het hoofdbureau.

Deze tabel vermeldt het aantal in elke stembus gevonden stembiljetten, het aantal blanco of ongeldige stembiljetten, het aantal geldige stembiljetten; zij vermeldt vervolgens voor elke lijst, gerangschikt naar haar volgnummer, de overeenkomstig artikel 50 vastgestelde uitslagen van de stemopneming.

De uitslag, vastgesteld in de tabel bedoeld in het tweede en derde lid, wordt door het bureau in het openbaar afgekondigd.

Een dubbel van deze tabel wordt in een omslag geplaatst, die na verzegeling onmiddellijk naar het hoofdbureau overgebracht wordt door de voorzitter. **Indien deze voorzitter de regelmatigheid van de tabel vaststelt, brengt hij er zijn paraaf op aan. In tegengesteld geval, verzoekt hij de voorzitter van het stemopnemingsbureau deze voorafgaandelijk door zijn bureau te laten vervolledigen of verbeteren en desgevallend het oorspronkelijk proces-verbaal te laten vervolledigen of verbeteren.**

De omslag draagt als opschrift de naam van de gemeente, het nummer van het stemopnemingsbureau, de datum van de verkiezing en de vermelding .

"Uitslag van de opneming der stembiljetten, ontvangen in de bureaus nrs ...".

Dit opschrift moet insgelijks voorkomen bovenaan op het stuk dat in de omslag gesloten wordt.

Het proces-verbaal, waarbij het pak met de betwiste stembiljetten gevoegd is, wordt gesloten in een te verzegelen omslag, waarvan het opschrift de inhoud aangeeft. Deze omslag en de omslagen bedoeld in de artikelen **42, 46 en 50, §3**, worden samen in een te verzegelen pak gesloten, dat de voorzitter binnen vierentwintig uren doet toekomen aan de voorzitter van het **hoofdbureau**.

AFDELING IV. ALGEMENE TELLING VAN DE STEMEN EN ZETELVERDELING

Art. 53. Nadat het hoofdstembureau de tabellen bedoeld in artikel 52, tweede en derde lid, ontvangen heeft gaat het onmiddellijk over tot de algemene telling van de stemmen, in aanwezigheid van de leden van het bureau en van de getuigen. Indien het bureau niet vóór negen uur 's avonds in het bezit is van de uitslagen der stemopneming van alle stemafdelingen van het kiescollege, wordt de telling of de voortzetting ervan uitgesteld tot de volgende ochtend te negen uur. De voorzitter van het hoofdbureau zorgt voor de bewaring van de gezegde tabellen.

Op aanvraag van de voorzitter van het hoofdstembureau stelt het college van burgemeester en schepenen rekenaars ter beschikking van het hoofdstembureau, die werken onder toezicht van het bureau. De aan deze rekenaars toe te kennen vergoeding wordt vastgesteld door het college van burgemeester en schepenen.

Art. 54. De verkiezing geschiedt door een enkele stemming.

Is er niet meer dan één gemeenteraadslid te verkiezen, dan wordt de kandidaat die de meeste stemmen heeft verkregen, gekozen verklaard.

Bij gelijk stemmenaantal is de oudste gekozen.

Art. 54bis. §1. Wanneer een kandidaat die op een definitief afgesloten lijst is vermeld vóór de dag van de verkiezing overlijdt of uit zijn Politieke Rechten wordt ontzet, gaat het hoofdbureau tewerk alsof deze kandidaat niet op de lijst gestaan had waarop hij zich kandidaat gesteld had.

De overleden of uit zijn Politieke Rechten ontzette kandidaat wordt niet gekozen verklaard en er wordt hem geen aandeel toegekend van het aantal stembiljetten ten gunste van de volgorde van voordracht. Er wordt echter rekening gehouden met het aantal stembiljetten waarop naast zijn naam een stem is uitgebracht om het kiescijfer te bepalen van de lijst waarop hij zich kandidaat gesteld had.

§2. Wanneer een kandidaat op de dag van de stemming of daarna overlijdt of uit zijn Politieke Rechten wordt ontzet, maar voor de openbare afkondiging van de verkiezingsuitslagen, gaat het bureau tewerk alsof de betrokkene nog in leven was. Indien hij verkozen is, zetelt de eerste niet verkozen kandidaat in zijn plaats.

De eerste niet verkozen kandidaat van dezelfde lijst zetelt in de plaats van de verkozen kandidaat die na de openbare afkondiging van de verkiezingsuitslagen overlijdt.

Art. 55. Het stemcijfer van iedere lijst wordt bepaald door de optelling van het getal der stembiljetten waarop een geldige stem is uitgebracht bovenaan op die lijst of op een of meer kandidaten van die lijst.

Alleenstaande kandidaten worden geacht ieder een afzonderlijke lijst te vormen.

Art. 56. Het hoofdstembureau deelt het stemcijfer van iedere lijst achtereenvolgens door 1; 1 ½; 2; 2 ½; 3; 3 ½; 4; 4 ½; enz. en rangschikt de quotiënten in de volgorde van hun belangrijkheid, totdat er voor alle lijsten samen zoveel quotiënten worden bereikt als er leden te kiezen zijn.

De verdeling over de lijsten geschiedt door aan iedere lijst zoveel zetels toe te kennen als haar stemcijfer quotiënten heeft opgeleverd, gelijk aan of hoger dan het laatst gerangschikte quotiënt, behoudens toepassing van het vorig lid.

Wanneer een zetel met evenveel recht aan verscheidene lijsten toekomt, wordt hij toegekend aan de lijst met het hoogste stemcijfer en, bij gelijkheid van de stemcijfers, aan de lijst waarop de kandidaat voorkomt die onder de kandidaten wier verkiezing in het geding is, de meeste stemmen heeft verkregen of, subsidiair, de oudste in jaren is.

Indien een lijst meer zetels verkrijgt dan zij kandidaten telt, worden de niet toegekende zetels gevoegd bij die welke aan de overige lijsten toekomen; de verdeling over deze lijsten geschiedt door voortzetting van de in het eerste lid omschreven bewerking, zodat voor ieder nieuw quotiënt een zetel wordt toegekend aan de lijst waartoe het behoort.

Art. 57. Wanneer het aantal kandidaten van een lijst gelijk is aan het aantal zetels dat aan die lijst toekomt, zijn al die kandidaten gekozen.

Is het eerste van die aantallen groter dan het tweede, dan worden de zetels toegekend aan de kandidaten in afnemende grootte van het aantal stemmen dat zij hebben behaald. Bij gelijk stemmenaantal is de volgorde van voordracht op de lijst beslissend. Alvorens de gekozenen aan te wijzen, kent het hoofdbureau aan de kandidaten individueel de helft van het aantal stemmen toe ten gunste van de volgorde van voordracht. Deze helft wordt vastgesteld door het product van de vermenigvuldiging van het aantal stembiljetten met een lijststem, bedoeld in artikel 50, § 1, tweede lid, 1°, en het aantal door deze lijst behaalde zetels, te delen door twee.

De in het vorige lid bedoelde toekenning gebeurt door overdracht. De toe te kennen stembiljetten worden toegevoegd aan de naamstemmen die de eerste kandidaat van de lijst heeft behaald, voor wat nodig is om het verkiesbaarheidscijfer dat specifiek is voor elke lijst, te bereiken. Is er een overschot, dan wordt het op gelijkaardige wijze toegekend aan de tweede kandidaat, vervolgens aan de derde en zo verder, totdat de helft van het aantal gunstige stemmen voor de volgorde van voordracht, zoals die bepaald is in het vorige lid, uitgeput is.

Het verkiesbaarheidscijfer dat specifiek is voor elke lijst, wordt bereikt door het product van de vermenigvuldiging van het verkiezingscijfer van de lijst zoals het bepaald is in artikel 55, en het aantal zetels dat aan die lijst toegekend is, te delen door het aantal zetels dat toekomt aan die lijst, vermeerderd met een eenheid.

Wanneer het aantal kandidaten van een lijst lager is dan dat van de aan de lijst toekomende zetels, zijn die kandidaten allemaal gekozen en worden de overblijvende zetels toegekend overeenkomstig artikel 56, vierde lid.

Art. 57bis. De eventuele decimalen van het quotiënt dat verkregen wordt enerzijds door de in artikel 57, tweede lid, bedoelde verrichting uit te voeren, en anderzijds door de in artikel 57, vierde lid bedoelde verrichting uit te voeren, worden afgerond naar de hogere eenheid, ongeacht het feit of zij al dan niet 0,50 bereiken.

Art. 58. Voor elke lijst waarop een of meer kandidaten gekozen zijn overeenkomstig artikel 57, worden de niet gekozen kandidaten die het grootste aantal stemmen hebben behaald, of bij gelijk stemmenaantal, in de volgorde van inschrijving op het stembiljet, eerste, tweede, derde enz. opvolger verklaard. Voorafgaandelijk aan hun aanwijzing gaat het hoofdbureau, nadat het de verkozenen heeft

aangewezen, over tot een nieuwe individuele toekenning aan de niet-gekozen kandidaten, van de helft van het aantal stemmen die gunstig zijn voor de volgorde van voordracht, zoals bepaald is in art. 57, tweede lid, waarbij die toekenning op dezelfde manier gebeurt als voor de aanwijzing van de verkozenen, maar beginnende bij de eerste niet-gekozen kandidaat, in de volgorde van inschrijving op het stembiljet.

§ 2. - Het gemeenteraadslid dat afziet van zijn mandaat, dat ontzet wordt uit zijn mandaat, dat ontslag heeft genomen of dat overleden is, wordt vervangen door de opvolger die zich in nuttige rangorde bevindt, benoemd overeenkomstig de eerste paragraaf van dit artikel.

Bij gebreke aan een opvolger, wordt een vacante zetel in de raad voorzien volgens de regels vastgesteld door artikel 56, vierde lid.

Het nieuwe raadslid vervolmaakt de termijn van degene die hij vervangt.

Art. 59. De uitslag van de algemene telling van de stemmen en de namen van de kandidaten die tot gemeenteraadslid of opvolger gekozen zijn, worden in het openbaar afgekondigd.

Na die afkondiging, deelt de voorzitter van het hoofdbureau of de persoon die hij daartoe aanwijst, onverwijld, via digitale weg en gebruik makend van de elektronische handtekening uitgebracht met behulp van zijn identiteitskaart, aan de Regering het totaal aantal ingediende stembiljetten mee, alsook het totaal aantal geldige stembiljetten, het totaal aantal blanco en ongeldige stembiljetten, het stemcijfer van elke lijst en het totaal aantal naamstemmen dat behaald werd door elke kandidaat.

Art. 60. Het proces-verbaal van de verkiezing, staande de vergadering opgemaakt en ondertekend door de leden van het hoofdstembureau en door de getuigen, de processen-verbaal van de verschillende bureaus, de stembiljetten en de andere stukken, bedoeld in het laatste lid van de artikelen 46 en 52, alsmede de akten van voordracht en van bewilliging der kandidaten en van aanwijzing der getuigen, worden binnen **vierentwintig uur** door de voorzitter van het hoofdstembureau aan de Voorzitter van het Rechtscollege, toegezonden.

Op het pak dat deze stukken bevat, worden de datum van de verkiezing en de naam van de gemeente vermeld.

Een dubbel van het proces-verbaal van het hoofdstembureau, door de leden voor eensluidend verklaard, wordt op de gemeentesecretarie voor eenieder ter inzage gelegd.

Aan ieder gekozene wordt een uittreksel uit dit proces-verbaal gezonden.

Art. 61. De voorzitter van het Rechtscollege houdt ter beschikking van de onderscheiden vrederechters die bevoegd zijn voor de toepassing van titel VI van het Kieswetboek, de niet ontzegelde omslagen met de kiezerslijsten waarop aantekening is gehouden van de opgekomen kiezers.

De omslagen met de stembiljetten, behalve die met de niet gebruikte, mogen alleen worden geopend door de voorzitter van het Rechtscollege aan wie alle stukken van de verkiezing worden bezorgd.

De stembiljetten worden vernietigd nadat de verkiezing definitief geldig of ongeldig verklaard is.

TITEL IV

STEMPLICHT EN STRAFFEN

Art. 62. Deelneming aan de stemming is verplicht.

De bepalingen van de artikelen 207 tot 210 van het Kieswetboek betreffende de sanctie op de stemplicht zijn mede van toepassing op de gemeenteraadsverkiezingen.

De bepalingen van artikel 210 van dat wetboek, voor zover zij de herhaling van een niet gewettigd verzuim van de stemplicht betreffen, vinden alleen toepassing wanneer de verkiezingen van dezelfde aard zijn.

(Art. 207 van het Kieswetboek:

Kiezers die onmogelijk aan de stemming kunnen deelnemen, mogen de redenen van hun onthouding, met de nodige verantwoording, aan de vrederechter doen kennen.

Zij die op de dag van de stemming krachtens een rechterlijke of administratieve beslissing van hun vrijheid beroofd zijn, worden geacht onmogelijk aan de stemming te kunnen deelnemen.

Art. 208 van het Kieswetboek:

Er wordt geen vervolging ingesteld, wanneer deze verschoning gegrond wordt geacht door de vrederechter, in overeenstemming met de procureur des Konings.

Art. 209 van het Kieswetboek:

Binnen acht dagen na de afkondiging van de namen van de gekozenen maakt de procureur des Konings de lijst op van de kiezers die niet aan de stemming hebben deelgenomen en wier verschoning niet is aangenomen.

Deze kiezers verschijnen op een eenvoudige oproeping voor de politierechtbank, die, het openbaar ministerie gehoord, beslist zonder mogelijkheid van hoger beroep.

Art. 210 van het Kieswetboek:

Een eerste, niet gewettigde onthouding wordt naar gelang van de omstandigheden gestraft met berisping of met geldboete van vijf tot tien euro.

Bij herhaling is de geldboete tien frank tot vijftwintig euro.

Vervangende gevangenisstraf wordt niet uitgesproken.

Onverminderd de voormelde strafbepalingen wordt de kiezer, indien de niet gewettigde onthouding ten minste vier maal voorkomt binnen vijftien jaar, voor tien jaar van de kiezerslijsten geschrapt en kan hij gedurende die tijd geen benoeming, bevordering of onderscheiding krijgen van een openbare overheid.

In de gevallen van dit artikel kan geen uitstel van de tenuitvoerering van de straf worden verleend.

Tegen een veroordeling bij verstek staat verzet open gedurende zes maanden na de betekening van het vonnis. Het verzet kan worden gedaan bij eenvoudige verklaring, zonder kosten, op het gemeentehuis.)

Art. 63. Opgeheven

Art. 64. De bepalingen van titel V (Straffen) van het Kieswetboek zijn mede van toepassing op de gemeenteraadsverkiezingen.

De bepalingen van artikel 202 van dat wetboek zijn van toepassing op ieder die op dezelfde dag achtereenvolgens in twee of meer stemafdelingen van dezelfde gemeente of in verschillende gemeenten stemt, ook al is hij ingeschreven op de kiezerslijsten van die verschillende gemeenten of stemafdelingen.

TITEL V van het Kieswetboek:

Straffen

Art. 181. Met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van vijftig euro tot vijfhonderd euro of met een van die straffen alleen wordt gestraft hij die, rechtstreeks of onrechtstreeks, zelfs bij wijze van weddenschap, hetzij geld, waarden of enig voordeel, hetzij steun geeft, aanbiedt of belooft onder voorwaarde van stemverlening, stemonthouding of verlening van volmacht als bedoeld in artikel 147bis, dan wel op voorwaarde dat de verkiezing een bepaalde uitslag oplevert.

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die het aanbod of de belofte aanneemt.

Art. 182. Met de straffen, in het vorige artikel bepaald, wordt gestraft hij die onder de aldaar vermelde voorwaarden een aanbod of belofte van een openbare of particuliere betrekking doet of aanneemt.

Art. 183. Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, met het oogmerk om een kiezer tot stemonthouding over te halen of op zijn stemming invloed uit te oefenen, zich jegens hem schuldig maakt aan feitelijkheden, gewelddaden of bedreigingen, of hem doet vrezen voor het verlies van zijn betrekking of voor een nadeel in zijn persoon, zijn familie of zijn vermogen.

Art. 184. Met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro wordt gestraft hij die aan kiezers, onder voorwendsel van reis- of verblijfsvergoeding, een som geld of enige waarde geeft, aanbiedt of belooft.

Dezelfde straf wordt ook toegepast op hem die ter gelegenheid van een verkiezing aan kiezers eetwaren of drank geeft, aanbiedt of belooft.

Dezelfde straf wordt ook toegepast op de kiezer die een gift, aanbod of belofte aanneemt.

Herbergiers, drankslijters of andere handelaars zijn niet ontvankelijk om in rechte betaling te vorderen van gebruikerskosten die ter gelegenheid van de verkiezing gemaakt zijn.

Art. 185. Als dader van de wanbedrijven, in de vier vorige artikelen omschreven, wordt gestraft hij die geld geeft om ze te plegen, wetend waarvoor het moet dienen, of opdracht geeft om in zijn naam het aanbod, de belofte of de bedreiging te doen.

Art. 186. Indien de schuldige, in de gevallen bedoeld in de vijf vorige artikelen, een openbaar ambtenaar is, wordt het maximum van de straf uitgesproken en kunnen de gevangenisstraf en de geldboete verdubbeld worden.

Art. 187. Met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van vijftig euro tot vijfhonderd euro wordt gestraft ieder lid of bediende van een onderstandsc commissie of liefdadigheidscomité, ieder lid of bediende van een openbaar liefdadigheidsbestuur, die aan een of meer behoeftigen, al dan niet rechtstreeks, blijvende, tijdelijke of buitengewone steun aanbiedt, belooft of geeft onder voorwaarde van stemverlening of stemonthouding.

Hetzelfde geldt voor de voormelde leden of bedienden die enige steunverlening ontzeggen of schorsen, omdat de behoeftige weigert op zijn stemming invloed te laten uitoefenen of zich van stemming te onthouden.

Hij die, onder bedreiging in een bepaalde zin te stemmen, steun of steunverhoging vraagt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden.

Art. 188. Hij die personen, zelfs ongewapende, aanwerft, bijeen brengt of opstelt derwijze dat de kiezers vrees wordt aangejaagd of de orde verstoord, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een maand en met geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro.

Zij die wetens van aldus ingerichte benden of groepen deel uitmaken, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot vijftien dagen en met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro.

Art. 189. Zij die door samenscholing, geweld of bedreiging een of meer burgers beletten hun politieke rechten uit te oefenen, worden gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot duizend euro.

Art. 190. Zij die met geweld binnendringen of pogen binnen te dringen in een kiescollege om de kiesverrichtingen te belemmeren, worden gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tweeduizend euro.

Wordt de stemming geschonden, dan wordt het maximum van die straffen uitgesproken en kunnen deze verdubbeld worden.

Indien de schuldigen wapens dragen, worden zij gestraft, in het eerste geval met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot drieduizend euro, in het tweede geval met opsluiting van vijf tot tien jaar en met

geldboete van drieduizend euro tot vijfduizend euro.

Art. 191. Wanneer deze feiten gepleegd worden door ingerichte bendes of groepen als bedoeld in artikel 188, worden zij die de daarvan deel uitmakende personen aangeworven, bijeengebracht of opgesteld hebben, gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd euro tot duizend euro.

Art. 192. Als daders worden gestraft zij die hetzij door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, hetzij door woorden of kreten in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij door aangeplakte plakaten, hetzij door al dan niet gedrukte geschriften die verkocht of rondgedeeld zijn, het plegen van de in de artikelen 189 en 190 omschreven feiten rechtstreeks hebben uitgelokt.

Is de uitlokking zonder gevolg gebleven, dan worden zij gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van vijftig euro tot vijfhonderd euro.

Art. 193. Leden van een kiescollege die zich gedurende de vergadering schuldig maken aan smaad of geweld, hetzij tegen het stembureau, hetzij tegen een van de leden ervan, tegen een van de getuigen, of die door feitelijkheden of hetzij bedreigingen de kiesverrichtingen vertragen of verhinderen, worden gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar en met geldboete van honderd euro tot duizend euro.

Wordt de stemming geschonden, dan wordt het maximum van die straffen uitgesproken en kunnen deze verdubbeld worden.

Indien de schuldigen wapens dragen, worden zij gestraft, in het eerste geval met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van tweehonderd euro tot tweeduizend euro, in het tweede geval met opsluiting van vijf tot tien jaar en met geldboete van drieduizend euro tot vijfduizend euro.

Art. 194. Als schuldig aan valsheid in private geschriften worden gestraft zij die de handtekening van iemand anders of van verdachte personen plaatsen op akten van kandidaatstelling, van bewilliging in de kandidaatstelling of van getuigenaanwijzing.

Art. 195. Hij die, met het oogmerk om zich op een kiezerslijst te doen inschrijven, wetens valse verklaringen aflegt of schijnakten overlegt, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro.

Met dezelfde straf wordt gestraft hij die, met het oogmerk om een burger op deze lijsten te doen inschrijven of schrappen, wetens dezelfde kunstgrepen aanwendt.

Vervolging kan echter maar worden ingesteld, wanneer de vraag tot inschrijving of schrapping verworpen is bij een definitief geworden beslissing die gegrond is op bedroginhoudende feiten.

Zulke beslissingen van de colleges van burgemeester en schepenen of van de hoven van beroep, alsmede de desbetreffende stukken en inlichtingen, worden door de provinciegouverneur doorgezonden aan het openbaar ministerie, dat ze ook ambtshalve kan eisen.

De vervolging verjaart door verloop van drie volle maanden na de beslissing.

Art. 196. Hij die in enigerlei hoedanigheid met het voorbereiden of het opmaken van de kiezerslijsten belast is en, met het oogmerk om een kiezer te doen schrappen, bij dit werk wetens gebruik maakt van stukken of bescheiden welke hetzij door verandering, weglating of toevoeging vervalst zijn, hetzij valselijk opgemaakt zijn, of die opzettelijk, met hetzelfde oogmerk, de gegevens van de stukken of bescheiden welke voor het opmaken van de lijsten kunnen dienen, door verandering, toevoeging of weglating onjuist overneemt op de kiezerslijsten, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot vijftien dagen en met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro. Wordt dit wanbedrijf gepleegd met het oogmerk om aan een burger kiesrecht te verschaffen, dan is de gevangenisstraf acht dagen tot een maand en de geldboete vijftig euro tot vijfhonderd euro.

Wat de bij dit artikel omschreven misdrijven betreft, begint de in artikel 204 bepaalde verjaring van zes maanden eerst te lopen van de dag dat de kiezerslijsten en de desbetreffende stukken aan de provinciegouverneur of de door hem aangewezen ambtenaar of, wat de gemeenten Komen-Waasten en Voeren betreft, respectievelijk aan de arrondissementscommissaris van Moeskroen en aan de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren gezonden zijn.

Art. 197. Ieder lid van een college van burgemeester en schepenen, ieder gemeenteraadslid, dat bij het uitoefenen van de rechtsmacht in kieszaken, op zijn verslag ten onrechte hetzij een aanvraag tot inschrijving op de lijsten doet verwerpen, hetzij de inschrijving of schrapping van een kiezer doet bevelen en te dien einde stukken of bescheiden inroept of gebruikt, ofschoon hij weet dat zij door verandering, weglating of toevoeging vervalst zijn, of dat zij valselijk opgemaakt of denkbeeldig zijn, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar.

Vervolging kan echter maar worden ingesteld, wanneer op beroep tot inschrijving of schrapping van de kiezer een

definitief geworden beslissing is gewezen die gegrond is op bedroginhoudende feiten.

De in artikel 204 bepaalde verjaring begint te lopen vanaf deze beslissing.

Art. 197bis. *Met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van duizend euro tot twintigduizend euro of met slechts één van die straffen wordt gestraft degene die als dader, mededader of medeplichtige, met schending van artikel 17 van dit Wetboek, hetzij exemplaren of afschriften van de kiezerslijst heeft afgegeven aan personen die niet gemachtigd zijn om ze te ontvangen, hetzij die exemplaren heeft medegegdeeld aan derden na ze regelmatig te hebben ontvangen, hetzij van de gegevens uit de kiezerslijst gebruik heeft gemaakt voor andere dan verkiezingsdoeleinden.*

De straffen die de medeplichtigen van de in het eerste lid vermelde strafbare feiten oplopen, mogen niet meer bedragen dan twee derde van de straffen die hun zouden zijn opgelegd indien zij de dader van die strafbare feiten waren.

Art. 198. *Namaak van stembiljetten wordt gestraft als valsheid in openbare geschriften.*

Art. 199. *Iedere voorzitter, bijzitter of secretaris van een bureau en iedere getuige, die het geheim van de stemming kenbaar maakt, wordt gestraft met geldboete van vijfhonderd euro tot drieduizend euro.*

Art. 200. *Met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van vijftig euro tot tweeduizend euro wordt gestraft ieder lid van een bureau of iedere getuige die bij de stemming of bij de stemopneming betrapt wordt op bedrieglijke verandering, op wegneming of op bijvoeging van biljetten, of die wetens minder of meer stembiljetten of stemmen aantekent dan hij werkelijk te tellen heeft gekregen.*

Ieder ander persoon die schuldig is aan de in het vorige lid omschreven feiten, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot duizend euro.

Van de feiten wordt onmiddellijk melding gemaakt in het proces-verbaal.

Art. 201. *Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot duizend euro wordt gestraft hij die, buiten de gevallen bepaald in artikel 147bis, stemt of zich ter stemming aanmeldt onder naam van een ander kiezer.*

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, op enigerlei wijze, een of meer officiële stembiljetten wegneemt of achterhoudt.

Met geldboete van zesentwintig euro tot duizend euro wordt gestraft :

- 1. hij die, op grond van artikel 147bis, volmacht heeft gegeven terwijl hij de desbetreffende voorwaarden niet vervulde;*
- 2. hij die volmacht heeft gegeven en zijn gemachtigde heeft laten stemmen, terwijl hij zijn stemrecht zelf kon uitoefenen;*
- 3. hij die wetens in naam van zijn lastgever heeft gestemd terwijl deze overleden was of zijn stemrecht zelf kon uitoefenen;*
- 4. hij die meer dan één volmacht heeft aangenomen of gegeven op grond van artikel 147bis.*

Art. 202. *Hij die in een kiescollege stemt met schending van de artikelen 6 tot 9bis en 142, zesde en zevende lid, van dit Wetboek wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot vijftien dagen en met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro.*

Art. 203. *Hij die op de dag van de stemming wanorde veroorzaakt hetzij door een herkenningsteken te aanvaarden, te dragen of te vertonen, hetzij op enige andere wijze, wordt gestraft met geldboete van vijftig euro tot vijfhonderd euro.*

Art. 204. *De vervolging van de in dit wetboek omschreven misdaden en wanbedrijven, alsmede de burgerlijke rechtsvordering, verjaren door verloop van zes volle maanden vanaf de dag waarop de misdaden en wanbedrijven zijn gepleegd.*

Art. 205. *Bij samenloop van verscheidene in dit wetboek omschreven wanbedrijven worden alle straffen samen opgelegd, zonder dat zij evenwel het dubbele van het maximum van de zwaarste straf mogen te boven gaan.*

Bij samenloop van een of meer van deze wanbedrijven met een van de misdaden in dit wetboek omschreven, wordt alleen de op de misdaad gestelde straf uitgesproken.

Art. 206. *Wanneer verzachtende omstandigheden aanwezig zijn kunnen de rechtbanken de straf van opsluiting door een*

gevangenisstraf van ten minste drie maanden vervangen en de gevangenisstraf tot beneden acht dagen, de geldboete tot beneden zesentwintig euro verminderen.

Zij kunnen een van die straffen afzonderlijk uitspreken, zonder dat deze echter lager mag zijn dan een politiestraf.

TITEL V

VERKIESBAARHEID

Art. 65. Om tot gemeenteraadslid verkozen te kunnen worden en blijven, moet men kiezer zijn en de in artikel 1 of artikel 1bis bedoelde kiesbevoegdheidsvoorwaarden behouden.

Niet verkiesbaar zijn :

1° zij die door veroordeling ontzet zijn uit het recht om gekozen te worden;

2° de onderdanen van de andere Lid-Staten van de Europese Unie die, ten gevolge van een individuele burgerrechtelijke of een strafrechtelijke beslissing in hun Staat van herkomst ontheven zijn van het recht om gekozen te worden krachtens het recht van die Staat;

3° zij die, onverminderd de toepassing van de bepalingen vermeld in 1° en 2°, veroordeeld zijn, zelfs met uitstel, wegens één van de in de artikelen 240, 241, 243 en 245 tot 248 van het Strafwetboek omschreven misdrijven, gepleegd in de uitoefening van een gemeenteambt; deze onverkiesbaarheid eindigt twaalf jaar na de veroordeling.

[4° zij die veroordeeld zijn wegens overtredingen bedoeld in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden of op grond van de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistisch regime is gepleegd;

5° zij die, onverminderd de toepassing van de bepalingen in het 1° en 2°, bestuurder zijn of geweest zijn van een vereniging die, zelfs met uitstel, is veroordeeld voor een van de overtredingen bedoeld in de wet van 30 juli 1981 of de wet van 23 maart 1995.

De onverkiesbaarheid bedoeld in de 4° en 5° van het tweede lid geldt voor de 6 jaar die op de opgelopen veroordeling volgen.]

[art 65, tweede lid, 4° et 5°, en derde lid, ingevoegd bij de ordonnantie van 13 juli 2006, art. 3]

Art. 66 tot 68. Opgeheven.

Art. 68bis. Opgeheven.

Art. 69 tot 73. Opgeheven.

TITEL VI

ORGANIEKE BEPALINGEN

Art. 74. § 1. In dit wetboek wordt verstaan onder « Rechtscollege », het college zoals bedoeld in artikel 83*quinquies*, §2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse instellingen.

Alleen de kandidaten zijn gerechtigd bij het Rechtscollege tegen de verkiezing bezwaar in te brengen.

[Elk bezwaar moet, op straffe van verval, schriftelijk worden ingediend binnen tien dagen te rekenen van de dagtekening van het proces-verbaal en de identiteit en de woonplaats van de bezwaarde vermelden.]

[*art 74, §1, derde lid., vervangen bij de ordonnantie van 20 juli 2006, art. 6*]

Het wordt overhandigd aan de secretaris van het Rechtscollege of ter post aangetekend verzonden.

De ambtenaar aan wie het bezwaarschrift wordt overhandigd is verplicht een ontvangbewijs af te geven.

Het is op straffe van gevangenis van één maand tot twee jaar verboden dit ontvangbewijs te antidateren.

§ 2. Een bezwaar dat steunt op een overtreding van artikelen 3, §§ 1 en 2, of 7 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 23, § 7, wordt ingediend bij het Rechtscollege binnen vijfenveertig dagen na de datum van de verkiezing.

Het Rechtscollege doet uitspraak over dit bezwaar binnen negentig dagen na de indiening ervan.

§ 3. Een ieder die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden wordt gestraft met een geldboete van 250 tot 2.500 euro.

Een nieuwe termijn van vijftien dagen wordt geopend met ingang van de uitspraak van de definitieve veroordeling gesteund op een klacht, ingediend op grond van artikel 12 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn.

Art. 74bis. § 1. De verkiezingen kunnen zowel door het Rechtscollege als door de Raad van State alleen ongeldig worden verklaard op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de onderscheidene lijsten kunnen beïnvloeden.

§ 2. Een verkozen kandidaat kan zowel door het Rechtscollege, als door de Raad van State van zijn mandaat vervallen worden verklaard, indien hij de bepalingen van de artikelen 3, § 2, of 7 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 23, § 2, niet naleeft.

Een lijstaanvoerder van een gemeentelijst kan zowel door de bestendige deputatie, door het College bedoeld in artikel 83*quinquies*, § 2 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, als door de Raad van State van zijn mandaat vervallen worden verklaard, indien hij de bepalingen van de artikelen 3, § 1, of 7 van dezelfde wet van 7 juli 1994 of van artikel 23, § 2, niet naleeft.

§ 3. Het gemeenteraadslid dat van zijn mandaat vervallen is verklaard door het Rechtscollege of door de

Raad van State, wordt in de gemeenteraad vervangen door de eerste opvolger van de lijst waarop hij werd verkozen.

Art. 75. § 1. Het Rechtscollege doet uitspraak over de bezwaren **ingediend op grond van artikel 74, §1, binnen dertig dagen na de indiening ervan.**

De uiteenzetting van de zaak door een lid van het Rechtscollege en de uitspraak van de beslissing geschieden in openbare vergadering. De beslissing is met redenen omkleed en vermeldt de naam van de verslaggever en de namen van de aanwezige leden, alles op straffe van nietigheid.

De stembiljetten mogen alleen worden onderzocht wanneer de krachtens artikel **22, vierde lid** aangewezen getuigen tegenwoordig of althans behoorlijk opgeroepen zijn; de omslagen die de stembiljetten bevatten, worden opnieuw verzegeld in hun bijzijn en door hun toedoen.

Indien binnen deze termijn geen uitspraak is gedaan, wordt het bezwaar als verworpen beschouwd en is de uitslag van de verkiezing, zoals hij door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief onverminderd de toepassing van artikel 74, § 3.

§ 2. Het Rechtscollege kan de verkiezing alleen ongeldig verklaren op grond van een bezwaar.

Bij ontstentenis van bezwaren gaat het Rechtscollege alleen de juistheid na van de zetelverdeling tussen de lijsten en van de rangorde waarin de raadsleden en de opvolgers gekozen zijn verklaard. Zij wijzigt, in voorkomend geval, ambtshalve de zetelverdeling en de rangorde.

[Onverminderd de toepassing van artikel 74, § 3, is de uitslag van de verkiezing, zoals hij door het hoofdstembureau is afgekondigd definitief vijftien dagen na de dag van de verkiezingen.]

[*art 75, §2, derde lid, vervangen bij de ordonnantie van 20 juli 2006, art. 7*]

§ 3. Wanneer zij een beslissing neemt met toepassing van de paragrafen 1 en 2, doet het Rechtscollege uitspraak als administratief rechtscollege, ongeacht of bij haar bezwaar is ingediend of niet.

Art. 76. Van de beslissing van het Rechtscollege of het uitblijven van enige beslissing binnen de voorgescreven termijn wordt door de secretaris van het Rechtscollege binnen drie dagen kennis gegeven aan de gemeenteraad en, bij een ter post aangetekende brief, aan de bezwaarden.

Bovendien wordt :

1° indien de verkiezing ongeldig verklaard is, van de beslissing van het Rechtscollege op dezelfde wijze kennis gegeven aan de twee aftredende raadsleden bedoeld in artikel 23, §1, eerste lid, of aan de drie ondertekenaars, bedoeld in artikel 23, §1, derde lid;

2° van de beslissing waarbij het Rechtscollege, al dan niet uitspraak doende op een bezwaar, de zetelverdeling tussen de lijsten, de rangorde van de gekozen raadsleden of die van de opvolgers wijzigt, op dezelfde wijze kennis gegeven aan de gekozen raadsleden, die hun hoedanigheid van gekozenen verliezen, en aan de gekozen opvolgers, die hun rang van eerste of tweede opvolger verliezen.

Van de beslissing van het Rechtscollege waarbij de verkiezingen worden vernietigd of de zetelverdeling wordt gewijzigd, wordt tegelijkertijd aan de Eerste voorzitter van de Raad van State een voor eensluidend verklaard afschrift van de uitspraak, van het administratief dossier en van de procedu-restukken toegestuurd.

Art. 76bis. Degenen aan wie kennis moet worden gegeven van de beslissing van het Rechtscollege kunnen binnen acht dagen na de kennisgeving beroep instellen bij de Raad van State. De Raad van

State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. Het beroep bij de Raad van State is niet opschortend, behoudens wanneer het beroep gericht is tegen een beslissing van het Rechtscollege die een vernietiging van de verkiezingen of een wijziging in de zetelverdeling inhoudt. Wanneer vóór de uitspraak van de Raad van State de Regering de burgemeester van de betreffende gemeente benoemt, heeft deze benoeming uitwerking vanaf de betekening van het arrest van de Raad van State dat de verkiezingen niet vernietigt of de zetelverdeling niet wijzigt.

Art. 77. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de griffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de Voorzitter van het Rechtscollege, en gemeenteraad.

Bij gehele of gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezing maakt het college van burgemeester en schepenen de lijst van de gemeenteraadskiezers op op de dag van de kennisgeving van die beslissing aan de gemeenteraad; het roept de kiezers op voor nieuwe verkiezingen te houden binnen vijftig dagen na die kennisgeving.

Art. 77bis. Opgeheven.

Art. 78 tot 83. Opgeheven.

Art. 84. § 1. Bij gebrek aan opvolgers wordt in één of meer vacatures in de gemeenteraad voorzien. De verkiezing geschiedt volgens de bepalingen van artikel 54 en volgende.

§ 2. Indien bij de verkiezing van het te vervangen raadslid kandidaten van dezelfde lijst ingevolge artikel 58 tot opvolger zijn gekozen, treedt degene die volgens dat artikel de eerste opvolger is, in functie na onderzoek van zijn geloofsbrieven door de gemeenteraad.

Worden er bezwaren ingebracht tegen de beslissing van de raad of tegen zijn weigering om de opvolger aan te stellen als gemeenteraadslid, dan doet het Rechtscollege uitspraak overeenkomstig artikel 75, § 1, tweede lid.

Het Rechtscollege moet uitspraak doen binnen dertig dagen, te rekenen van de dag waarop het bezwaarschrift op het secretariaat van het Rechtscollege is toegekomen.

Deze beslissing wordt ter kennis gebracht van de betrokken opvolger en in voorkomend geval van de degenen die bij het Rechtscollege bezwaren hebben ingediend.

Zij kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de kennisgeving.

§ 3. Het nieuwe raadslid voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Ook hij die benoemd of gekozen is ter vervanging van de burgemeester of van een schepen, voleindigt diens mandaat, behoudens het in artikel 3 van de nieuwe gemeentewet bepaalde.

Art. 84bis. Binnen acht dagen nadat kennis is gegeven van de beslissingen der bestendige deputatie van de provincieraad, kunnen de betrokkenen op het secretariaat van het Rechtscollege inzage nemen van het dossier.

Art. 85. Het aantal schepenen en gemeenteraadsliden wordt voor iedere gemeente bepaald door de rangschikkingstabel der gemeenten die van kracht is op het tijdstip van de verkiezingen, behoudens de wijzigingen door bijzondere wetten daarin aangebracht.

TITEL VII

BEPALINGEN BETREFFENDE DE CONTROLE VAN DE VERKIEZINGSUITGAVEN

Art. 86. Het Controlecollege, opgericht door artikel 3 van de ordonnantie van 29 april 2004 betreffende de controle van de verkiezingsuitgaven en de regeringsmededelingen, oefent de controleopdrachten uit die voorheen vervuld werden door de Controlecommissie ingesteld bij de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

TITEL VIII

BEPALINGEN BETREFFENDE DE INDEXERING VAN DE BOETES

Art. 87. De door de artikelen 15, 24, 27, 35*ter*, 35*quater* en 74 van dit wetboek voorziene boetes zijn niet onderworpen aan de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdécimes op de strafrechtelijke geldboetes. De door de andere artikelen van dit wetboek voorziene boetes blijven wel onderworpen aan voormelde wet.

TITEL IX

OVERGANGSBEPALING

Art. 88. De bepalingen van de wet van 11 april 1994 betreffende de geautomatiseerde stemming zijn van toepassing op de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 **en op de gemeenteraadsverkiezingen van 2012.**